

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Fakulta ekonomická

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření v rámci důchodového systému České republiky

Vypracoval: Petr Vohradský

Vedoucí práce: ing. Petr Zeman

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petr VOHRADSKÝ**
Osobní číslo: **E10351**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření v rámci důchodového systému České republiky**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem této práce je popsat dosavadní vývoj na trhu s penzijním připojištěním, doplňkovým penzijním připojištěním a důchodovým spořením a zhodnotit vliv důchodové reformy na tento segment trhu. V bakalářské práci bude dále věnována pozornost hodnocení transformovaných, účastnických a důchodových fondů působících v České republice dle zvolených kritérií.

Osnova:

1. Charakteristika důchodových systémů
2. Důchodový systém České republiky
3. Charakteristika důchodového spoření
4. Charakteristika doplňkového penzijního připojištění
5. Analýza důchodových fondů dle vybraných kritérií
6. Analýza transformovaných a účastnických fondů dle vybraných kritérií
7. Komparace fondů důchodového systému

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Bezděk, V. (2000). *Penzijní systémy obecně i v kontextu české ekonomiky (současný stav a potřeba reformy) - I. díl.* **Praha: ČNB.**

Bezděk, V. (2000). *Penzijní systémy obecně i v kontextu české ekonomiky (současný stav a potřeba reformy) - II. díl.* **Praha: ČNB.**

Ducháčková, E. (2009). *Principy pojištění a pojišťovnictví (3. vyd.).* **Praha: Ekopress.**

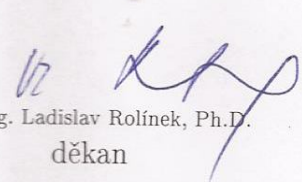
Krebs, V. a kol. (2002). *Sociální politika.* **Praha: ASPI.**

Voříšek, V. (2012). *Zákon o důchodovém pojištění. Komentář (1. vyd.).* **Praha: C. H. Beck.**

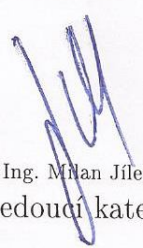
Vostatek, J. (2012). *Důchodová reforma: břímě mladých? (1. vyd.)* **Brno: Cesta.**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Petr Zeman, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **3. března 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2014

Petr Vohradský

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Petru Zemanovi za vedení, cenné rady a připomínky k mé bakalářské práci

Obsah

Obsah	1
Úvod.....	3
1. Charakteristika penzijních systémů	4
1.1. Dávkově definovaný systém s průběžným financováním	4
1.2. Příspěvkově definovaný systém s fondovým financováním.....	6
2. Důchodový systém České republiky.....	7
2.1. První pilíř a důchodové pojištění.....	8
2.2. Druhý pilíř a důchodové spoření.....	9
2.2.1. Účastník, vznik a zánik na účasti.....	9
2.2.2. Druhy důchodů	10
2.2.3. Nároky z důchodového spoření.....	10
2.2.4. Úmrtí nebo invalidita účastníka ve spořicí době	11
2.3. Třetí pilíř a doplňkové spoření, penzijní připojištění.....	11
2.3.1. Účastník a osobní penzijní účet	12
2.3.2. Vznik smlouvy a zánik smlouvy	12
2.3.3. Příspěvky účastníka, zaměstnavatele a státní podpory.....	13
2.3.4. Nároky z doplňkového penzijního spoření	15
2.3.5. Odbytné.....	15
2.3.6. Předčasné dávky penze – tzv. předdůchody.....	16
3. Subjekty důchodového systému v ČR.....	17
3.1. Důchodové fondy.....	17
3.1.1. Způsob investování důchodových fondů	17
3.2. Účastnické a transformované fondy	18
3.2.1. Způsob investování účastnických fondů.....	19
3.2.2. Povinný konzervativní fond.....	19
3.2.3. Transformovaný fond.....	20
3.3. Penzijní společnost.....	21
3.4. Depozitář penzijní společnosti	22
3.5. Centrální registr smluv	23

3.6.	Informační systém.....	23
4.	Náležitosti vyplývající z legislativy důchodových a účastnických fondů.....	24
4.1.	Úplata za nabízení a zprostředkování důchodových a doplňkových spoření	24
4.2.	Náklady na propagaci, reklamu a podporu prodeje.....	24
4.3.	Osoby oprávněné nabízet a zprostředkovat důchodové spoření a doplňkové spoření	25
5.	Metodika práce.....	26
6.	Dosažené výsledky.....	27
6.1.	Důchodové, účastnické a transformované fondy	27
6.1.1.	Počet účastníků a počet uzavřených smluv v roce 2013	27
6.1.2.	Objem vlastního kapitálu.....	28
6.1.3.	Výnosnost.....	30
6.2.	Penzijní společnosti	31
6.2.1.	Počet účastníků penzijních společností.....	32
6.2.2.	Objem vlastního kapitálu v penzijních společnostech	34
6.2.3.	Výnosnost důchodových fondů.....	35
6.2.4.	Výnosnost účastnických fondů	38
6.2.5.	Počet vyplacených tzv. předdůchodů	41
7.	Diskuze.....	43
7.1.	Vyhodnocení důchodových, účastnických a transformovaných fondů.....	43
7.2.	Vyhodnocení penzijních společností	44
8.	Závěr	47
	Summary	50
	Summary	50
	Seznam použitých zdrojů a literatury.....	51
	Seznam Internetových zdrojů.....	52
	Seznam grafů	54
	Seznam tabulek	54

Úvod

Bakalářská práce „Důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření v rámci důchodového systému České republiky“ se zabývá možnostmi a efektivností přípravy na penzi v České republice, vývojem a nastavením systémů k dosažení čerpání prostředků v důchodovém věku, principy jasně vyplývajících z legislativy a jejich praktickým využitím v reálném životě. Práce se bude skládat z 2 částí, přičemž první teoretická bude vymezovat specifické pojmy figurující v této problematice a bude zde prostor na rozebrání nejdůležitějších změn v dlouhodobém zavedeném systému a dále formulování zákonitostí pro vytvoření nového subsystému.

Cílem práce je popsat dosavadní vývoj na trhu s penzijním připojištěním, doplňkovým spořením a důchodovým spořením a zhodnotit dosažené dílčí výsledky za jeden rok podle zvolených kritérií. Tato kritéria budou dále rozepsána v metodice práce. Na závěr práce budou porovnány tyto dílčí hodnoty mezi sebou s určením nejlepších výsledků mezi důchodovými a účastnickými fondy. Budu moci zhodnotit, jakým způsobem by se měl člověk žijící na území České republiky připravovat na penzi a jestli je systém nastavený takovým způsobem, aby měl k tomuto cíli způsobilé portfolio i ze strany kvalitních produktů.

Celou práci nás bude provázet změna legislativy s rámcovým názvem „Důchodová reforma“ s účinností od 1. 1. 2013, která revolučním způsobem pozměnila zvyklosti v České republice. Důvod k této změně byl prostý, neboť demografické i ekonomické ukazatele vykazovaly dlouhodobou neudržitelnost stávajícího systému. Byla vytvořena nová cesta pro občany státu, která by měla umožňovat do jisté míry lepší přípravu na penzi. Není v mé moci předpovědět budoucnost a dlouhodobou efektivitu tohoto činu, můžu ovšem porovnat dosažené výsledky za 1. rok funkce a zvolit tím aktuální nejvýhodnější volbu penzijní společnosti pro účastníky současné i budoucí. A dále budeme moci odpovědět na otázku, jaké nové poznatky nám tato reforma přinesla.

1. Charakteristika penzijních systémů

Penzijní systémy všeobecně umožňují vytvoření finanční rezervy do neaktivního ekonomického věku občanů a jsou aplikovány na jednotlivé ekonomiky států, jakožto celistvý okruh přispívajících, co si tvoří rezervy na potřebnější chvíle, a těch, co ze systému čerpají většinou po dovršení své pracovní kariéry. Existuje více variant těchto systémů, ale princip zůstává vždy stejný. (Bezděk, 2000a)

1.1. Dávkově definovaný systém s průběžným financováním

Podle Bezděka (2000a) se jinak nazývá průběžně financovaný systém PAYG (Pay-As-You-Go) a je postavený na jednom „účtu“, do kterého občané v aktivním ekonomickém věku přispívají prostřednictvím pojistných odvodů, které jsou definované v zákoně a tvoří nedílnou součást státního rozpočtu. Tento model má dnes spíše více nedostatků, které jsou dané hlavně rozdíly mezi generacemi a také na něj mají citelný vliv a v poslední době velice diskutované faktory týkající se demografie obyvatelstva. Prakticky se můžeme představit penzisty, kteří spoléhají na to, že jednou jejich důchody budou platit jejich děti, tak jako oni to dělali u svých rodičů. Tyto příspěvky nejsou zhodnocovány skrze kapitálové výnosy, ovšem na druhou stranu mohou nabídnout flexibilní vyrovnávání inflace.

Mezi vystihující vlastnosti dávkově definovaného systému s průběžným financováním podle Kahouna (2008) patří:

- ➔ jednotná úprava – pro jednotlivé skupiny pojištěnců platí jednotné zásady pro nároky na důchody a jejich výpočet, to platí i pro cizince
- ➔ povinná účast – při splnění stanovených podmínek je systém povinný pro všechny ekonomicky aktivní osoby
- ➔ solidarita – v důchodovém pojištění se uplatňuje jednak princip solidarity pojištěnců s vyššími příjmy a s pojištěnci s nižšími příjmy a jednak princip solidarity osob ekonomicky aktivních s osobami, které pobírají důchody

- sociální aspekt – pro systém důchodového pojištění je charakteristický široký okruh náhradních dob pojištění, tj. dob, za které pojištěnec neplatí pojistné na důchodovém pojištění a přesto se mu tyto doby započítávají pro účely důchodového pojištění
- zásluhovost – na důchodové pojištění se platí stanovené pojistné, jež je určeno z příslušného vyměřovacího základu, který pak slouží ke stanovení základu pro výpočet důchodu
- dynamičnost – řada prvků konstrukce výpočtu důchodu se každoročně upravuje s přihlédnutím k ekonomickému vývoji

Ovšem Musílek říká (2011), že existují pozitivní i negativní praktická hlediska spojená s touto problematikou. Pozitivní jsou:

- Solidarita mladých občanů se starými občany
- Redistribuce důchodů mezi bohatými a chudými občany
- Nízké administrativní náklady
- Omezení informační asymetrie
- Minimální vliv výkyvů na trzích cenných papírů na životní úroveň osob v důchodovém věku

Mezi negativní vlastnosti patří:

- Nebezpečí změn podmínek systému státního důchodového zabezpečení na základě politických rozhodnutí
- Nebezpečí vzniku deficitu, jestliže v důsledku stárnutí populace klesají příjmy státního rozpočtu a rostou jeho výdaje
- Destimulace tvorby soukromých penzijních úspor
- Zvyšování nákladů na pracovní sílu, což zvyšuje nezaměstnanost
- Potlačování rozvoje trhu cenných papírů

Dnes je tento systém nejrozšířenějším způsobem financování sociálních cílů vyspělých zemí. Starobní důchody jsou v tomto systému v zásadě dávkově definované (*defined benefit - DB*). Ovšem logickým závěrem o funkčnosti celého systému je stále matematicko-logická podmínka, že ideálně musí mít daná ekonomika více ekonomicky aktivních lidí než penzistů.

1.2. Příspěvkově definovaný systém s fondovým financováním

Podle Bezděka (2000a) hlavním předpokladem k funkčnosti tohoto systému je oddělení vlastních prostředků občanů na základě vytvoření jednotlivých účtů většinou v soukromém sektoru. Kumulují se tam prostředky, které podléhají po celou dobu kapitálovému zhodnocení i subvencí států podporující přípravu občanů na důchodový věk. Funkce celého modelu by začínala na vlastních příspěvcích ukládaných v aktivním věku do penzijní společnosti, kde si navíc klient může sjednat různorodé portfolio zainvestování prostředků do investičních nástrojů dle nabídek této společnosti. V pozdější době budou tyto prostředky využity do jisté míry k udržení životního standardu účastníků.

Podle Bezděka (2000a) jsou výhody tohoto systému potřeba co nejvíce zvýraznit, jsou dané vlastnostmi:

- Eliminace problémů s nákladovostí předčasných důchodů
- Intragenerační redistribuce – diferenciací penzijních dávek podle výše příjmů, dosaženého vzdělání, pohlaví atd.
- Omezení šedé ekonomiky
- Stimulace trhu práce
- Vyšší efektivita spojená s výnosy prostředků v čase
- Vyšší veřejné i soukromé úspory
- Jednotný státní systém vytvářející kontrolu nad soukromým sektorem

A nevýhody naopak potřebují co v nejnižší míře aplikovat do ekonomiky. Jsou to převážně:

- Náklad na přechod (tranzitivní náklady)
- Změna implicitního dluhu na explicitní dluh a vyšší náklady na státní rozpočet
- Problém o individuálním rozhodnutí o přestupu ze starého do nového schématu
- Regulace penzijních společností
- Administrativní náklady penzijních společností

Po dosažení důchodového věku je vyplacený ekvivalent skládající se z naspořených a zhodnocených prostředků, z něhož jsou vypláceny starobní popřípadě i jiné dávky. Jiným názvem se tento způsob vyplácení dávek nazývá defined contribution (DC).

2. Důchodový systém České republiky

Podle (www.podnikatel.cz, 2014) se v současnosti systém dělí na tzv. 3 pilíře: ¹

- 1) pilíř – povinný příspěvkový systém s průběžným financováním
- 2) pilíř – povinně dobrovolný příspěvkově definovaný systém s fondovým financováním
- 3) pilíř – dobrovolný systém skládající se z doplnkového penzijního spoření se státním příspěvkem a dobrovolného penzijního připojištění

Již v úvodu byl zmíněn termín důchodové reformy, nyní se dostanu k jejímu věcnému a časovému upřesnění. Vzhledem k deficitu povinného příspěvkového systému podle (www.investujeme.cz, 2014), který se dokázal od roku 2009 až do roku 2012 prohloubit o 148,9 miliard CZK, muselo dojít ke změně stávajícího systému a rozšířením možností přípravy občanů na vlastní důchody. Tento systém podle (Koschin, F., Fiala, T., Kačerová, E., Krebs, V., Langhamrová, J, 2004) bude i nadále do budoucna více protěžovaný vyšším počtem důchodců v nepoměru s ekonomicky aktivními obyvateli. Nastává tedy otázka, jakým způsobem postupovat ke stabilizaci tohoto důchodového modelu a do jaké míry lze i největším nedostatkům do budoucna předejít.

S účinností k 1. 1. 2013 tedy došlo k vytvoření 2. pilíře a částečným legislativním změnám v již existujícím 3. pilíři. (Spěváček a kol., 2002; www.duchodovareforma.mpsv.cz, 2014, www.vupsv.cz, 2011)

¹ Pojem pilíř není nikdy v zákonu č. 155/1995 Sb. Jakožto zákonem o důchodovém pojištění, ani v žádném jiném zákoně ustanoven ani specifikován, jedná se pouze pomocný pojem vytvořený k nastínění celé situace

2.1. První pilíř a důchodové pojištění

Jak uvádí Hamerníková (1996) Česká republika vždy uplatňovala své zásady pomocí pojmů sociální, státem řízený, centralizované a plánované hospodářství atd. A vzhledem k tomu je logické, že v našem státě fungoval a stále funguje průběžně financovaný systém přípravy na penzi, kdy nejdůležitějším článkem výplaty důchodu v pokročilém věku obyvatel je právě stát. Na českém území tento systém ztělesňuje v první řadě platba pojištěnce za sociální pojištění, konkrétně její poměrná část s názvem důchodové pojištění. Uvedené platby následně směřují do státního rozpočtu a následuje další přerozdělování a vyplácení renty současným penzistům. Ve zjednodušené podobě příspěvky důchodového pojištění vykazují totožné vlastnosti jako u dávkově definovaného systému s průběžným financováním, bohužel ale vzhledem k jinému zaměření cíle této práce mu ponechám menší prostor. Ve vztahu k následujícím kapitolám uvedu pouze základní rysy: (Rektořík a kol., 2002; ČR, 1995).

Účast je povinná od okamžiku podepsání jakékoliv pracovní smlouvy. Příspěvky účastníků jsou neděditelné. Dávkami důchodového zabezpečení jsou myšleny:

- starobní důchody
- plný invalidní a částečný invalidní důchod
- vdovský, vdovecký důchod
- sirotčí důchod

Podle www.mesec.cz (2014b) je aktuální výše povinných minimálních odvodů za rok 2014 stanovena pro OSVČ: 1894 CZK měsíčně na důchodové pojištění. Procentuální odvody stanovené pro rok 2014 jsou:

- **OSVČ** – 29,20 %, nebo 31,20 % v případě účasti na 2. pilíři důchodové reformy
 - (28 % na důchodové pojištění. Pokud se účastní 2. pilíře, je to 26,20 %)
- **Zaměstnanci** – 6,5 %
 - (6,5 % pouze na důchodové pojištění. Pokud se účastní 2. pilíře důchodové reformy, je to 8,5 %)
- **Zaměstnavatelé** – 25 %
 - (21,5 % na důchodové pojištění)

2.2. Druhý pilíř a důchodové spoření

Pravidla daná pro funkci příspěvkově definovaného systému jsou uvedena v zákoně o důchodovém spoření. Vzhledem k již zavedenému modelu vyplácení současných penzistů musel z větší části zůstat princip průběžného financování stejný, pouze se zmenšila jeho procentuální položka odvodů od občanů a tento rozdíl je následně umožněno akumulovat pomocí důchodových jednotek na vlastních účtech účastníků s produktem nazvaným důchodové spoření. V praxi by mělo plnit účel pravidelné měsíční položky strhávané v konzistentní výši již vyvázaných 2% z hrubé mzdy předtím snížené z důchodového spoření. Hodnotícím faktorem je státní subvence ve výši 3% a možnost vlastní alokace ve vybraných kapitálových strategiích. Správcem se stávají vybrané penzijní společnosti, které mají další práva a povinnosti vůči svým účastníkům i všem občanům České republiky podle zákona o důchodovém spoření. (ČR, 2011a)

V dalších odstavcích budou rozebrány hlediska a termíny vyskytující se v zákoně o důchodovém spoření.

2.2.1. Účastník, vznik a zánik na účasti

Podle § 2, se účastníkem může stát fyzická osoba starší 18 let, pokud uzavře s penzijní společností smlouvu o důchodovém spoření nejpozději do konce kalendářního roku, ve kterém dosáhne věku 35 let, nebo do 6 měsíců od 1. ledna 2013. Účastníkem se nemůže stát fyzická osoba, které již byl přiznán starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění. Zaměstnavateli účastníka musí být neprodleně obeznámeno datum vzniku účasti na důchodovém spoření, jakožto subjektu, který za účastníka odvádí pojistné na důchodové pojištění podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Podle § 72 podíl na majetku důchodového fondu představuje důchodová jednotka. První den, kdy penzijní společnost začne vytvářet důchodový fond, je počáteční hodnota důchodové jednotky 1 CZK.

Podle § 4 vzniká Registrací první smlouvy o důchodovém spoření mezi fyzickou osobou a penzijní společností účast na důchodovém spoření. Tato smlouva musí mít písemnou podobu a musí v ní být uvedeny identifikační údaje účastníka, identifikační údaje penzijní

společnosti, účet vedený u depozitáře důchodového fondu pro příjem plateb pojistného na důchodové pojištění podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti datum uzavření smlouvy atd.

Penzijní společnost ani účastník nemůžou od smlouvy, která byla zaregistrována v Centrálním registru smluv, odstoupit, vypovědět ji ani uzavřít dohodu o jejím skončení, s výjimkou výpovědi účastníka nebo dohody o skončení smlouvy za účelem převodu prostředků účastníka. Tento převod prostředků účastníka k jiné penzijní společnosti může být jedinou výjimkou, protože smlouvu o důchodovém spoření lze uzavřít pouze s jednou penzijní společností. Zaměstnanec nesmí být ovlivňován při výběru penzijní společnosti, ani nesmí přijmout odměnu, úplatu nebo nepeněžitou výhodu v souvislosti s uzavřením smlouvy o důchodovém spoření zaměstnancem. (ČR, 2011a)

2.2.2. Druhy důchodů

Podle § 18 nárok na druhy důchodů uvedených níže vzniká z pojistné smlouvy o pojištění důchodu a při splnění podmínek stanovených v zákoně.

- *doživotní starobní důchod*
- *doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu 3 let*
- *starobní důchod na dobu 20 let*
- *sirotčí důchod na dobu 5 let*

(ČR, 2011a)

2.2.3. Nároky z důchodového spoření

Podle § 17 může pouze pojišťovna uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění důchodu, jenž podle zákona o pojišťovnictví vlastní oprávnění na území České republiky na provozování životního pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní účet. Poté se mohou dle této smlouvy účastníka s pojišťovnou převádět prostředky pravidelně na účastnický účet. (ČR, 2011a)

2.2.4. Úmrtí nebo invalidita účastníka ve spořicí době

Podle § 15,16 v případě úmrtí účastníka za trvání smlouvy o důchodovém spoření se prostředky stávají předmětem dědictví. V případě, že účastník požádá o výplatu starobního důchodu ze základního důchodového pojištění ve výši invalidního důchodu z důvodu invalidity třetího stupně podle zákona o důchodovém pojištění, udělí tím souhlas s převodem 60 % naspořených prostředků do státního rozpočtu. Následně vyzve Česká správa sociálního zabezpečení nebo orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti anebo Ministerstva obrany, který bude o žádosti rozhodovat, konkrétní penzijní společnost k převodu těchto prostředků účastníka do státního rozpočtu. (ČR, 2011a)

2.3. Třetí pilíř a doplňkové spoření, penzijní připojištění

Penzijním spořením se rozumí dobrovolný spořicí produkt, který je primárně určený k vytvoření rezervy do již neaktivního věku. Je definovaný zákonem o doplňkovém penzijním spoření, jehož účinnost je datovaná k 1. 1. 2013. Jsou zde charakterizovány nejdůležitější pojmy a dále jsou stanoveny základní detailnější podmínky v penzijním plánu každé penzijní společnosti. Dalo by se říci, že je to již 2. generace takto nastaveného produktu, protože předcházející produkt s názvem Penzijní připojištění² již fungoval od roku 1994. Po vytvoření penzijních společností byli účastníci i naspořené prostředky přiděleny pod jejich správu a dnes již nelze tento typ produktu založit. Dobrovolné vklady účastníků jsou zhodnocovány pomocí kapitálových výnosů penzijními společnostmi a také státní podporou, která se řídí dle aktuálního zákona. (ČR, 2011b)

V dalších odstavcích budou rozebrány hlediska a termíny vyskytující se v zákoně o doplňkovém spoření.

² Pro upřesnění, v České republice je platný termín „Penzijní připojištění“, ale vzhledem k jeho povaze nemá žádnou spojitost s pojištěním a ani s institucemi, jakožto pojišťovnamí. Správně podle příkladů evropských zemí by se správně měl nazývat: „Penzijní spoření se státním příspěvkem“, v tomto směru byla a je naše zem a tento český spořicí instrument unikátní.

2.3.1. Účastník a osobní penzijní účet

Podle § 2 může být účastníkem pouze fyzická osoba starší 18 let, která uzavřela s penzijní společností smlouvu o doplňkovém penzijním spoření.

Podle § 120, 121 je osobní penzijní účet prostor, na kterém se evidují prostředky účastníka a penzijní jednotky účastníka v jednotlivých účastnických fondech a tento účet spravují a vedou penzijní společnosti. Osobní penzijní účet se skládá z majetkového podúčtu a z peněžního podúčtu, na kterém evidují penzijní společnosti příspěvek účastníka přijatý penzijní společností a datum jeho přijetí na účet u depozitáře, příspěvek zaměstnavatele přijatý penzijní společností atd. Na majetkovém podúčtu uvádějí penzijní společnosti hodnotu a počet připsaných penzijních jednotek podle jednotlivých účastnických fondů a datum jejich připsání, hodnotu a počet odepsaných penzijních jednotek podle jednotlivých účastnických fondů a datum jejich odepsání a jiné potřebné údaje k evidenci majetku účastníka atd.

Podle § 122 – 124 je podíl na majetku účastnického fondu znázorňován jako penzijní jednotka, přičemž její hodnota se určuje s přesností na čtyři desetinná místa a vyjadřuje se v CZK. V okamžik, kdy penzijní společnosti začnou vytvářet účastnický fond, je počáteční hodnota penzijní jednotky je rovna 1 CZK a v dalších obdobích je tato hodnota dále spravována penzijními společnostmi. (ČR, 2011b)

2.3.2. Vznik smlouvy a zánik smlouvy

Podle § 4 vzniká doplňkové penzijní spoření dnem stanoveným v písemné smlouvě o doplňkovém spoření mezi účastníkem a penzijní společností, přičemž účastník může uzavřít pouze jednu tuto smlouvu, ve které určí strategii spoření, kterou může dále v průběhu trvání této smlouvy změnit.

Podle § 8 zaniká dnem výplaty starobní penze na určenou dobu nebo invalidní penze na určenou dobu ze všech prostředků účastníka jeho doplňkové spoření. Dále potom zaniká z důvodů výplaty jednorázového vyrovnání ze všech prostředků účastníka, uplynutí výpovědní doby nebo úmrtí účastníka, úhrady jednorázového pojistného pro doživotní penzi nebo jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu a výši důchodu, na kterém se penzijní společnost a účastník písemně dohodli.

Podle § 6 nemůže být výpovědní doba ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření delší než 1 kalendářní měsíc, přičemž tato doba začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce bezprostředně následující po doručení výpovědi na sídlo společnosti. Pokud je účastníkovi vyplácena dávka důchodu nebo o tuto dávku pořádal, nemůže smlouvu o doplňkovém penzijním spoření vypovědět.

Podle § 7 může účastníkovi, který po dobu nejméně po 6 sobě jdoucích kalendářních měsících v rozporu se smlouvou o doplňkovém penzijním spoření nezaplatil svůj příspěvek, tuto smlouvu penzijní společnost vypovědět. Účastník ovšem musí být nejméně 30 dnů předem dnem odeslání výpovědi na právo penzijní společnosti vypovědět smlouvu písemně upozorněn. (ČR, 2011b)

2.3.3. Příspěvky účastníka, zaměstnavatele a státní podpory

(V CZK) Podle § 14 a již zmiňovaných zákonů je stanovena výše státní podpory na každý jednotlivý vklad účastníka. Nejprve od roku 1994 až do roku 2012 je maximální výše státní podpory 150 korun na 500 korunový měsíční vklad účastníka, nejnižší již od 50 korun na 100 korunový měsíční vklad účastníka. Po změnách v legislativě dochází ke sjednocení s doplňkovým penzijním spořením (3. pilíř) a stávajících smluv penzijního spoření, které od těchto změn obhospodařují také penzijní společnosti jakožto transformované fondy. Nově tedy od roku 2013 platí jiná pravidla vyplácení a podle nich nejvyšší státní podpora může být až 230 korun na 1000 korunového měsíčního vkladu účastníka a minimálně 90 korun od hranice 300 korunového měsíčního účastnického vkladu. Příspěvky zaměstnavatele se nezohledňují státní podporou. V důsledku to tedy znamená, že se posouvá pomyslná hranice pro vyšší zhodnocení prostředků a tím je i společnost motivovaná k vyšším úložkám na stáří. Podrobné cifry lze najít v následující tabulce, která srovnává výše vyplácení státních podpor před a po změně legislativy.(ČR, 2011b)

Další výhodou mohou být daňové úlevy pro účastníky, a to konkrétně v případě dosažení limitu 12 000 CZK zaplaceného vkladu od 1. 1. 2013, kdy od této částky může účastník uplatnit všechny další prostředky jakožto nákladovou položku až do výše celkového zaplaceného objemu 24 000 CZK. (www.finance.cz; 2014)

Tabulka 1: Státní příspěvek na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření v čase (v CZK)

St. Příspěvek do roku 2013			St. Příspěvek po roce 2013		
Vklad účastníka	SP	podíl	Vklad účastníka	SP	podíl
50	0	0,0%	50	0	0,00%
100	50	50,0%	100	0	0,00%
150	70	46,7%	150	0	0,00%
200	90	45,0%	200	0	0,00%
250	105	42,0%	250	0	0,00%
300	120	40,0%	300	90	30,00%
350	130	37,1%	350	100	28,57%
400	140	35,0%	400	110	27,50%
450	145	32,2%	450	120	26,67%
500	150	30,0%	500	130	26,00%
550	150	27,3%	550	140	25,45%
600	150	25,0%	600	150	25,00%
650	150	23,1%	650	160	24,62%
700	150	21,4%	700	170	24,29%
750	150	20,0%	750	180	24,00%
800	150	18,8%	800	190	23,75%
850	150	17,6%	850	200	23,53%
900	150	16,7%	900	210	23,33%
950	150	15,8%	950	220	23,16%
1000	150	15,0%	1000	230	23,00%
průměr		27,9%	průměr		18,94%
median		26,1%	median		23,88%

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní výpočty

Podle § 9 účastník nemůže platit své příspěvky současně u více penzijních společností na doplňkové penzijní spoření. Účastník je oprávněn měnit v průběhu smlouvy své příspěvky, které se podle zákona stanovují vždy na kalendářní měsíc a musí mít vyšší hodnotu než 100 CZK.

Pokud podle § 10 účastník souhlasí, může za účastníka platit jeho příspěvek zaměstnavatel anebo jeho část. Zaměstnavatel má právo tyto příspěvky použít ke snížení daňového základu jakožto nákladovou položku, jejíž maximální výše je stanovena na 30 000 CZK ročně. Poskytování rozdílné výše příspěvku zaměstnavatele v závislosti na rizikovosti, obtížnosti nebo namáhavosti vykonávané práce, pokud je to ujednáno v kolektivní smlouvě nebo stanoveno ve vnitřním předpise zaměstnavatele není považováno za rozpor se zásadami rovného zacházení se zaměstnanci. Státní příspěvek se neposkytuje k příspěvku zaměstnavatele, pokud je tak ve smlouvě o doplňkovém spoření uveden. Zaměstnanec nesmí být ovlivňován zaměstnavatelem při výběru penzijní společnosti, nesmí přijmout odměnu,

úplatu nebo nepeněžitou výhodu v souvislosti s poskytováním příspěvku zaměstnavatele. (ČR, 2011b)

2.3.4. Nároky z doplňkového penzijního spoření

Prostředky účastníka se použijí na výplatu těchto dávek podle § 19 zákona o doplňkovém spoření:

- *starobní penze na určenou dobu*
- *invalidní penze na určenou dobu*
- *jednorázové vyrovnání*
- *odbytné*
- *úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi*
- úhrada jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu ³

(ČR, 2011b)

2.3.5. Odbytné

Podle § 25 náleží účastníkovi v případě zániku doplňkového spoření, kdy spořicí doba trvala alespoň 24 kalendářních měsíců, a nedošlo k převodu prostředků k jiné penzijní společnosti, odbytné. Pokud účastník zemřel, neurčil-li určenou osobu a nevznikl-li mu nárok na dávku, stává se odbytné předmětem dědictví.

Výše odbytného představuje hodnotu prostředků účastníka po odečtení poskytnutých státních příspěvků ke dni zániku závazků ze smlouvy o doplňkovém penzijním spoření určenému v dohodě účastníka a penzijní společnosti. Pokud tedy nenastane jakákoliv jiná forma odkupu prostředků, na odbytném ztrácí účastník právo na státní podporu a úroky z ní plynoucí. (ČR, 2011b)

³ Jen pro upřesnění, produkt penzijní přípojištění nabízel možnost výsluhové penze, což znamenalo, že si účastník mohl vybrat polovinu naspořených prostředků po 15 letech spoření bez ztrát na státní podpoře či jiných sankcích.

2.3.6. Předčasné dávky penze – tzv. předdůchody

Podle (www.cssz.cz, 2014) je smyslem dávek z III. pilíře je, aby osoby ve věku blízkém důchodovému (nejdříve 5 let před dosažením věku, který je potřebný pro vznik nároku na starobní důchod stanovený podle § 32 zákona o důchodovém pojištění) nemusely zvolit předčasný důchod, který by měl za následek krácení jejich důchodových nároků, ale aby zároveň nezůstaly bez prostředků v období, které je pro ně z hlediska možnosti jejich uplatnění na trhu práce obtížné.

Vzhledem ale k fungování celého sociálního systému je platba na sociální pojištění spjata v ruku v ruce i s platbou na zdravotní pojištění, kdy jsou konkrétně v tomto případě dávky rozšířeny o další možnosti spojené s využíváním výhod, při jejichž splnění budou penzisté bráni za státní pojištěnce a od těchto plateb očištěni. Podmínky jsou:

- jednotlivá splátka bude muset dosahovat výše alespoň 30 % průměrné mzdy,
- výplata splátek bude sjednána v neklesající výši,
- dávka bude vyplácena měsíčně bez možnosti výplatu přerušit nebo pozastavit
- výplata bude rozvržena tak, aby skončila nejdříve dosažením věku příjemce potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle zákona o důchodovém pojištění.

Prostředky, ze kterých bude možné poskytovat dávky z III. pilíře, budou zahrnovat veškeré příspěvky účastníka do účastnických fondů, příspěvky zaměstnavatele a jejich zhodnocení, státní příspěvky a jejich zhodnocení.

3. Subjekty důchodového systému v ČR

3.1. Důchodové fondy

Podle § 42 penzijní společnost shromažďuje peněžní prostředky do důchodového fondu z částí výnosů vkladů připadajících na účastníky převedených na účet pro příjem plateb pojistného od účastníka, jeho zaměstnavatele, státní podpory, zhodnocení na kapitálových trzích penzijní společností a prostředků účastníků převedených z jiného důchodového fondu. Důchodový fond je souborem majetku v poměru podle počtu důchodových jednotek.

Podle § 44. penzijní společnosti musely vytvořit 4 typy fondů s různou alokací jednotek do kapitálových nástrojů.

- ➔ Fondy státních dluhopisů
- ➔ Konzervativní důchodové fondy
- ➔ Vyvážené důchodové fondy
- ➔ Dynamické

(ČR, 2011a)

3.1.1. Způsob investování důchodových fondů

Podle § 11 je penzijní společnost povinna nabídnout účastníkovi strategii spoření, kdy se rozložení prostředků účastníka v jednotlivých důchodových fondech mění v závislosti na věku účastníka, podle předem stanoveného plánu, popřípadě, změní-li účastník svůj názor na strategii spoření, může ji kdykoliv ve spořicí době změnit.

Penzijní společnost povinna zabezpečit s výjimkou prostředků účastníka umístěných v důchodovém fondu státních dluhopisů, aby:

- ➔ *10 let před dosažením důchodového věku byly prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu nebo ve vyváženém důchodovém fondu*

- 9 let před dosažením důchodového věku byly prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu nebo ve vyváženém důchodovém fondu, přičemž nejméně 20 % hodnoty prostředků účastníka musí být uloženo v konzervativním důchodovém fondu
- 8 let před dosažením důchodového věku podle zákona o důchodovém pojištění byly prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu nebo ve vyváženém důchodovém fondu, přičemž nejméně 40 % hodnoty prostředků účastníka musí být uloženo v konzervativním důchodovém fondu
- 7 let před dosažením důchodového věku podle zákona o důchodovém pojištění byly prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu nebo ve vyváženém důchodovém fondu, přičemž nejméně 60 % hodnoty prostředků účastníka musí být uloženo v konzervativním důchodovém fondu
- 6 let před dosažením důchodového věku podle zákona o důchodovém pojištění byly prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu nebo ve vyváženém důchodovém fondu, přičemž nejméně 80 % hodnoty prostředků účastníka musí být uloženo v konzervativním důchodovém fondu
- 5 let před dosažením důchodového věku podle zákona o důchodovém pojištění byly veškeré prostředky účastníka umístěny v konzervativním důchodovém fondu

Společnostem je nabídnuta relativní svoboda ve výběru investičních nástrojů, musí pouze dodržet limity uvedené výše. (ČR, 2011a)

3.2. Účastnické a transformované fondy

Podle § 93 shromažďuje příspěvky účastníků, státní příspěvky, příspěvky zaměstnavatelů, prostředky účastníků převedené z jiných účastnických fondů a prostředky účastníků převedené z transformovaných fondů, penzijní společnost jakožto objem peněžních prostředků účastnického fondu. Tento majetek obhospodařuje penzijní společnost v účastnickém fondu na účet účastníků a svým jménem, přičemž majetek penzijní společnosti se neslučuje s majetkem v účastnických fondech.

Vytvoření a obhospodařování povinného konzervativního fondu je podmínkou penzijní společnosti, ke které má ještě možnost vytvoření dalších účastnických fondů. (ČR, 2011b)

3.2.1. Způsob investování účastnických fondů

Podle § 100 investuje účastnický fond relativně do stejných aktiv jako konzervativní fond, ovšem s trochu uvolněnějšími pravidly a tím pádem i vyšší výkonností. Penzijní společnost musí ovšem dodržovat limity dané legislativou:

- *Penzijní společnost může investovat nejvýše 10 % hodnoty majetku v účastnickém fondu do cenných papírů vydávaných jedním standardním fondem nebo jedním zahraničním investičním fondem srovnatelným se standardním fondem.*
- *Penzijní společnost může investovat celkově nejvýše 35 % hodnoty majetku v účastnickém fondu do cenných papírů vydávaných standardními fondy nebo srovnatelnými zahraničními investičními fondy.*

V rámci srovnání s předchozím typem produktu penzijního připojištění zde dochází k uvolnění povinností penzijních společností (kdysi penzijních fondů) a asi nejvýznamnější změnou již není nutnost dosáhnoutí vždy kladného zhodnocení fondu.

(ČR, 2011b)

3.2.2. Povinný konzervativní fond

Povinný konzervativní fond investuje z největší části podle § 98 zákona o doplňkovém penzijním spoření do:

- ➔ *dluhopisů nebo obdobných cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky, jejichž emitentem je členský stát nebo členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a jejichž rating, popřípadě rating jejich emitenta, patří mezi 5 nejlepších ratingových kategorií dlouhodobých závazků v investičním stupni renomované ratingové agentury.*
- ➔ *nástrojů peněžního trhu, jejichž emitentem je členský stát nebo členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a jejichž rating, popřípadě*

rating jejich emitenta, patří mezi ratingové kategorie krátkodobých závazků v investičním stupni.

- ➔ *obdobných cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky nebo nástrojů peněžního trhu, jejichž emitentem je Evropský fond finanční stability, Evropská centrální banka, Evropská investiční banka, Světová banka, Mezinárodní měnový fond nebo jiná mezinárodní finanční instituce, jejíž závazky jsou zaručeny státy, které jsou jejími členy, a kterou Česká národní banka zapíše do seznamu.*
- ➔ *nástrojů peněžního trhu, jejichž rating, popřípadě rating jejich emitenta, patří mezi ratingové kategorie krátkodobých závazků v investičním stupni.*

Pokud bych to měl shrnout, jedná se o jedny z nejzajištěnějších nástrojů vůbec a tím pádem je i odpovídající míra rizika i potenciálního výnosu. (ČR, 2011b)

3.2.3. Transformovaný fond

Podle § 186 vznikají transformované fondy z původních penzijních fondů, jejichž správcem je nově ustanovena penzijní společnost a právě na ni se převádějí stávající závazky/profity původních penzijních fondů. Účastníci byli o této transformaci písemně informováni a mají možnost přejít se svými stávajícími smlouvami penzijního připojištění do nových účastnických fondů. Stále platí, že penzijní společnost je povinna zajistit, že hodnota majetku v transformovaném fondu je vždy stejná nebo vyšší než hodnota závazků v transformovaném fondu, čili nikdy nemůže mít fond negativní zhodnocení. (ČR, 2011b)

3.3. Penzijní společnost

Podle § 29 – 35 je předmětem podnikání penzijní společnosti, jakožto akciové společnosti se sídlem na území České republiky, shromažďování příspěvků účastníka, státních příspěvků za účelem jejich začleňování do účastnických fondů, příspěvků zaměstnavatele, obhospodařování majetku v účastnických fondech a vyplácení dávek doplňkového penzijního spoření. Povolení k těmto činnostem uděluje pouze Česká národní banka, jakožto právnickým osobám s možností vytvoření důchodových fondů podle zákona o důchodovém spoření. (ČR, 2011b)

Podle § 25 – 30 na základě smlouvy o důchodovém spoření se penzijní společnost zavazuje obhospodařovat prostředky účastníka v důchodovém fondu nebo více těchto fondech podle tohoto zákona a sjednané strategie spoření, shromažďovat a převádět prostředky účastníka za podmínek a způsobem stanoveným zákonem o penzijním spoření. Aby mohla penzijní společnost vykonávat činnost, která zahrnuje provozování penzijního spoření, musí její počáteční kapitál činit nejméně 300 000 000 CZK. Tímto kapitálem se rozumí součet splaceného základního kapitálu a splaceného emisního ážia. Od udělení povolení k vytvoření důchodového fondu musí počet účastníků v důchodových fondech obhospodařovaných touto penzijní společností po uplynutí 24 měsíců dosahovat alespoň 50 000 účastníků. (ČR, 2011a)

Ode dne vytvoření povinného konzervativního fondu musí dále společnost splnit do uplynutí 24 kalendářních měsíců podmínku, že počet účastníků u penzijní společnosti musí dosahovat alespoň 10 000. Další podmínkou je, že hodnota majetku v účastnickém fondu do uplynutí téže doby musí dosahovat nejméně 50 000 000 CZK. Třetí podmínkou je, že počáteční kapitál penzijní společnosti musí činit nejméně 50 000 000 CZK, čímž se rozumí splaceného emisního ážia a součet splaceného základního kapitálu. Čtvrtou podmínkou je povinnost sestavování účetních uzávěrek za jednotlivé účastnické fondy každé po sobě následující se kvartály účetního roku. (ČR, 2011b)

Podle § 12 v případě, že účastník smlouvu o důchodovém spoření vypověděl, nebo uzavřel s penzijní společností dohodu o skončení smlouvy, a uzavřel další smlouvu o důchodovém spoření, může převést své prostředky k jiné penzijní společnosti. Původní penzijní společnost je povinna převést prostředky účastníka k jiné penzijní společnosti ve

lhůtě do 1 měsíce ode dne zaregistrování následné smlouvy o důchodovém spoření, kterou zaregistroval správce Centrálního registru, jakožto vznik nové smlouvy. (ČR, 2011a)

3.4. Depozitář penzijní společnosti

Majetek v důchodových, účastnických a transformovaných fondech eviduje a kontroluje subjekt, který dohlíží, zda penzijní společnost nakládá s majetkem v těchto fondech v souladu se zákony a v souladu s deponitářskou smlouvou a dalšími smlouvami s účastníky a statuty těchto fondů. Tento subjekt se nazývá deponitář a vykonává dohled nad převáděním prostředků účastníka a má další funkce ve vztahu k peněžním prostředkům na účtu pro příjem plateb pojistného, a provádění úhrad v případě, že neprobíhají z účtů těchto fondů.

Všechny účastnické fondy, důchodové fondy, a transformované fondy pod správou jednou penzijní společností musejí mít stejného deponitáře, kterým může být pouze banka se sídlem na území České republiky nebo zahraniční banka, která má pobočku umístěnou na území České republiky, a musí mít povolenou činnost deponitáře ve své bankovní licenci. Zároveň je dána podmínka, že deponitářskou činnost nemůže vykonávat banka, která je součástí stejného koncernu jako penzijní společnost.

Depozitář má povinnosti:

- *zajišťuje úschovu majetku v důchodovém, účastnickém nebo transformovaném fondu nebo, pokud to povaha věci vylučuje, kontroluje stav tohoto majetku*
- *eviduje a kontroluje pohyb veškerého majetku v důchodovém, účastnickém a transformovaném fondu, peněžních prostředků těchto fondů a peněžních prostředků na účtu pro příjem plateb pojistného, převádění prostředků účastníka a provádění úhrad podle v případě, že neprobíhají z účtu těchto fondů.*
- *kontroluje, zda důchodové jednotky důchodových nebo účastnických fondů jsou připisovány a odepisovány, statutem těchto fondů a smlouvami s účastníky*
- *kontroluje, zda aktuální hodnota důchodové jednotky důchodových nebo účastnických fondů je vypočítána v souladu s tímto zákony a statutem těchto fondů*

(ČR, 2011a ;ČR, 2011b)

3.5. Centrální registr smluv

Podle § 6,7 se údaje o účasti fyzických osob na důchodovém spoření, pojišťoven na důchodovém spoření a penzijních společnostech na důchodovém spoření evidují v centrálním registru smluv, který pro účely evidence vede informace uvedené níže ve svých databázích.

Identifikační údaje pojišťovny, identifikační údaje penzijní společnosti, identifikační údaje účastníka, informace o smlouvě o důchodovém spoření, kterými jsou datum uzavření smlouvy a identifikační údaje penzijní společnosti, informace o pojistné smlouvě o pojištění důchodu, kterými jsou datum uzavření smlouvy, datum vzniku účasti na důchodovém spoření atd. (ČR, 2011a)

3.6. Informační systém

Podle § 15 je informační systém doplňkového spoření, který spravuje ministerstvo financí ČR, databázi veřejné správy pro účely výkonu státního dozoru nad dodržováním povinností v souvislosti s poskytováním a vrácením státního příspěvku, zpracování žádosti o poskytnutí státního příspěvku a případné opravy této žádosti, vedení informací o účastnících, zpracování zprávy o vrácení státního příspěvku penzijní společnosti ministerstvu atd. O účastnících se vedou tyto záznamy:

Jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo nebo číslo pojištěnce a datum narození účastníka, název členského státu, na jehož území má účastník bydliště, poštovní směrovací číslo místa trvalého pobytu účastníka na území České republiky, identifikační číslo penzijní společnosti, číslo smlouvy o doplňkovém penzijním spoření, datum jejího uzavření a účinnosti, datum a způsob zániku doplňkového penzijního spoření atd. (ČR, 2011b)

4. Náležitosti vyplývající z legislativy důchodových a účastnických fondů

4.1. Úplata za nabízení a zprostředkování důchodových a doplňkových spoření

Podle § 35 a § 63 zákona za uzavření jedné smlouvy o penzijním spoření nebo doplňkovém spoření nesmí výše odměny překročit 3,5 % průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí za první až třetí čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku. Pro výpočet odměny se rozhodným okamžikem považuje den uzavření smlouvy o důchodovém nebo doplňkovém spoření. (ČR, 2011a; ČR, 2011b)

4.2. Náklady na propagaci, reklamu a podporu prodeje

Podle § 37 v souvislosti s důchodovým spořením nesmí náklady vynaložené na propagaci, reklamu a podporu prodeje v souvislosti s důchodovým spořením překročit za kalendářní rok hodnotu tisícinásobku průměrné mzdy dosažené v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí. Lhůta pro určení hodnoty se stanovuje podle zákona o zaměstnanosti za první až třetí čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku, ale zároveň se do limitu nezahrnují náklady, které společnost vynaložila na propagaci, reklamu a podporu prodeje v souvislosti s doplňkovým penzijním spořením. (ČR, 2011a)

4.3. Osoby oprávněné nabízet a zprostředkovat důchodové spoření a doplňkové spoření

Podle § 74 je možné s penzijní společností jejím jménem a na její účet uzavřít smlouvu o doplňkovém spoření skrze osobu, která má podle České národní banky tato oprávnění a má udělenou licenci, že splňuje podmínku odborné způsobilosti:

- *obchodník s cennými papíry, který má podle jiného právního předpisu povolení k poskytování investičních služeb přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů a investiční poradenství týkající se investičních nástrojů*
- *investiční zprostředkovatel*
- *vázaný zástupce investičního zprostředkovatele*
- *vázaný zástupce obchodníka s cennými papíry*
- *vázaný zástupce penzijní společnosti*

(ČR, 2011b)

Podle prvotní formy zákonů o důchodovém a doplňkovém spoření, byly jasně nastaveny podmínky, že tento produkt smí nabízet pouze osoby uvedené výše. Po novele platí tento výčet pouze pro doplňkové penzijní spoření a u důchodového spoření byla pravidla jeho nabízení uvolněna. Důvod je příkládán nízkému zastoupení účastníků.

5. Metodika práce

Obsah: Praktická část práce bude obsahovat porovnání fondů v jednotlivých kritériích a dosažených výsledcích, dále bude práce obsahovat informace o zřizovateli těchto fondů rozebraných do konkrétních ukazatelů a na konci budou všechna tato získaná data sumarizována a díky matematickým metodám vyhodnocena.

Cíl: Cílem práce je popsat dosavadní vývoj na trhu s penzijním připojištěním, doplňkovým spořením a důchodovým spořením a zhodnotit dosažené dílčí výsledky za jeden rok podle zvolených kritérií

Data: Zdroje informací jsou výroční a tiskové zprávy jednotlivých penzijních společností, Asociace penzijních společností ČR, Ministerstvo financí ČR a to vše v období 1. 1. 2012 až 1. 1. 2013

Kritéria: Pro důchodové, účastnické a transformované fondy nás zajímat tyto ukazatele:

- ➔ Dosažený počet účastníků 2. pilíře, 3. pilíře i transformovaných fondů
- ➔ Výkonost fondů podle investičního zaměření 2. pilíře, 3. pilíře⁴
- ➔ Objem vlastního kapitálu vloženého do 2. pilíře, 3. pilíře a transformovaných fondů

V penzijních společnostech nás budou zajímat tyto ukazatele:

- ➔ Dosažený počet účastníků společností
- ➔ Výkonost jednotlivých fondů v penzijních společnostech
- ➔ Objem vlastního kapitálu jednotlivých fondů dle investičního zaměření
- ➔ Počet vyplacených předdůchodů
- ➔ Objem vyplacených předdůchodů

Vyhodnocení: Bude probíhat komparativní metodou každého dílčího ukazatele. Nejprve budou vyhodnoceny důchodové, účastnické fondy v diskuzi práce. Následně budou penzijní společnosti seřazeny ve výsledné tabulce od 1 do 10, kde 1 = nejlepší a 10 = nejhorší podle dosažených průměrů dílčích ukazatelů a stanoveno pořadí jejich úspěšnosti.

Závěr: Odpověď na důvody vývoje důchodových a účastnických fondů. Doporučení optimální varianty účasti v konkrétní penzijní společnosti.

⁴ Vzhledem k neuveřejnění dosažených výkoností za rok 2013 nemohu zahrnout transformované fondy, tyto výsledky budou známy až po zasedání valných hromad a to by podle plánů mělo být v květnu 2014

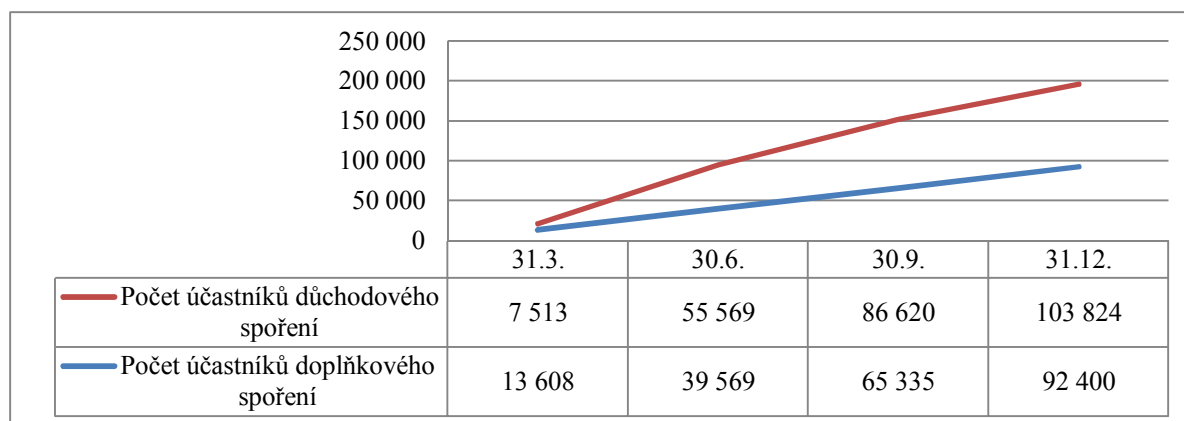
6. Dosažené výsledky

6.1. Důchodové, účastnické a transformované fondy

6.1.1. Počet účastníků a počet uzavřených smluv v roce 2013

Dostáváme se k nejdůležitějšímu ukazateli celého zkoumání, protože zde dochází k největším rozporům reálné situace s legislativou.⁵

Graf 1: Počet účastníků 2. a 3. pilíře v kvartálech 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

V součtu během jednoho roku vstoupilo 103 824 účastníků do důchodových fondů penzijních společností, přičemž toto číslo je velice malé a osobně nízkou účast přikládám více faktorům. V porovnání s celkovým počtem ekonomicky aktivních občanů, který na konci roku dosahoval 6,8 milionů lidí, si uzavřelo pouhé 1,2% lidí důchodové spoření. Podrobněji předpokládané faktory shrnu na konci práce.

Další číslo se týká účastnických fondů a výsledek je ještě nižší. A konci roku si založilo doplňkové penzijní spoření pouhých 92 400 účastníků. Je to velice málo i vzhledem k tomu, že je možné převádět penzijní připojištění na doplňkové spoření. Výsledky by se daly porovnat i s penzijním připojištěním, kde za první rok svého fungování bylo založeno cca 1

⁵ Vzhledem k nepoměrnému počtu účastníků a objemu prostředků nebudou nikde v této kapitole porovnány transformované fondy společně s důchodovými a účastnickými.

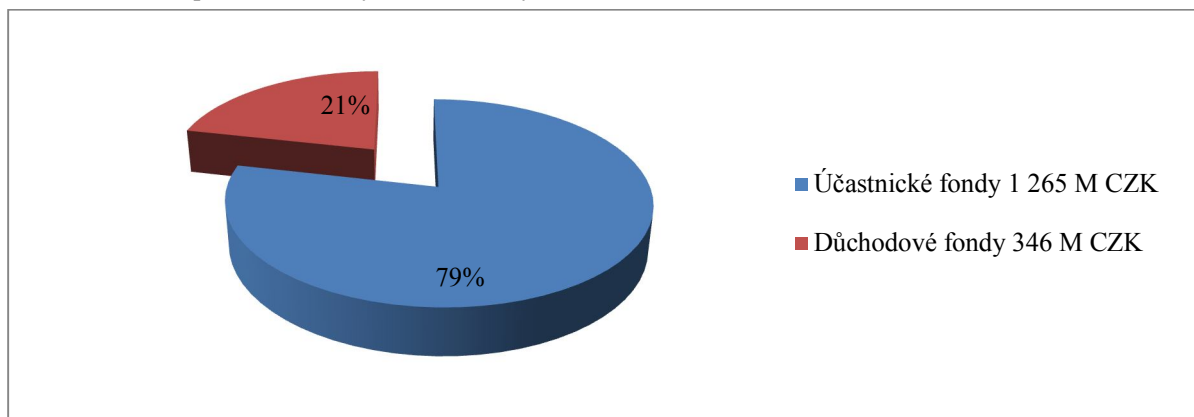
290 000 smluv a za rok 2012 bylo sepsáno cca 551 000 smluv v pouhých 11 měsících. Pravděpodobné důvody, proč jsou tato čísla tak malá uvedu na závěr práce.

Počet účastníků transformovaných fondů má naopak sestupnou tendenci a to pouze z logického důvodu, protože nové smlouvy již nelze sepsat a účastníci končí se spořením podle nároků ze zákona vyplývajících. Mezi kvartální pokles účastníků je cca 1% z původních 5 078 835 na začátku roku na 4 874 012 na konci roku 2013. (www.cnb.cz, 2014; www.apfcr.cz, 2014a; www.czso.cz, 2014b)

6.1.2. Objem vlastního kapitálu

Aktiva jsou součty veškerého majetku fondu, který z poměrné části vložili účastníci, částečně zaměstnavatelé, část přidal stát formou státních podpor a ještě k tomu fondy odpovídajícím způsobem zhodnotili prostředky účastníků o výnos. Největší měrou nás budou zajímat prostředky vložené samotnými účastníky a jejich zaměstnavateli, které jsou označovány jako vlastní kapitál fondů. (Jílek, 1997)

Graf 2: Vlastní kapitál v účastnických a důchodových fondech v milionech CZK

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

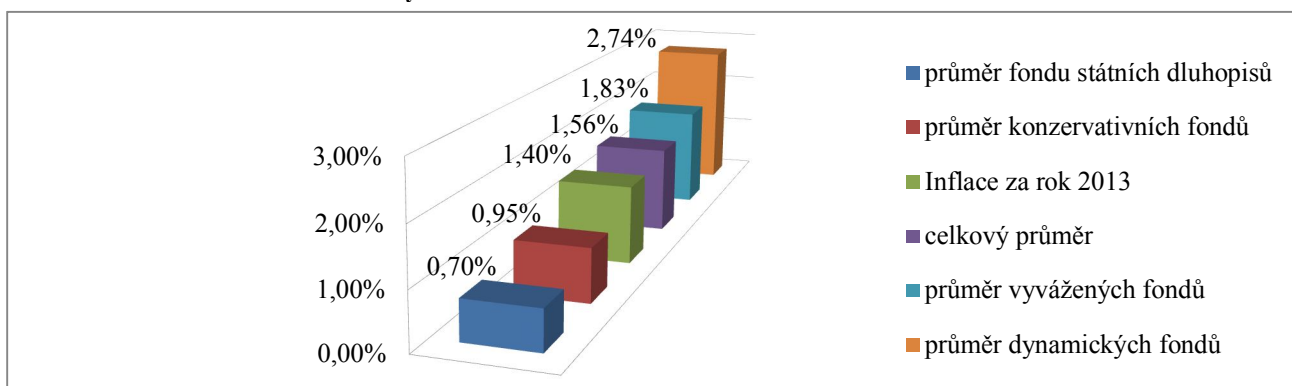
Celkový objem vlastního kapitálu důchodových fondů je 346 milionů. Ovšem objem celkových uváděných aktiv je mnohem větší číslo, protože nesmíme opomenout fakt vysoké státní subvence, která činí 2/3 z účastnických vkladů. V poměru majetku fondu má tedy státní subvence rozhodující vliv.

U účastnických fondů dosáhl objem vlastního kapitálu penzijních společností celkem 1265 milionů CZK. Vzhledem k porovnání s prvním rokem působení penzijního připojištění je to pořád ale o dost méně, protože částka vkladů za první rok funkce dosáhla tehdy 6, 342 miliard CZK.

U transformovaných fondů se historický objem vlastního kapitálu vyšplhal na částku 280,688 miliard CZK. V porovnání s loňským rokem došlo k navýšení aktiv fondů o 14, 542 miliardy CZK. Pokud bychom chtěli porovnat mezi roční nárůst v letech 2011 - 2012 a 2012 - 2013, tak čísla dosahovala 6,26% na konci roku 2012 a na konci roku následujícího 5,46%. Je zde patrné, že klesá objem vkládaných prostředků. (www.kurzy.cz, 2014; výroční zprávy společností, 2014)

6.1.3. Výnosnost

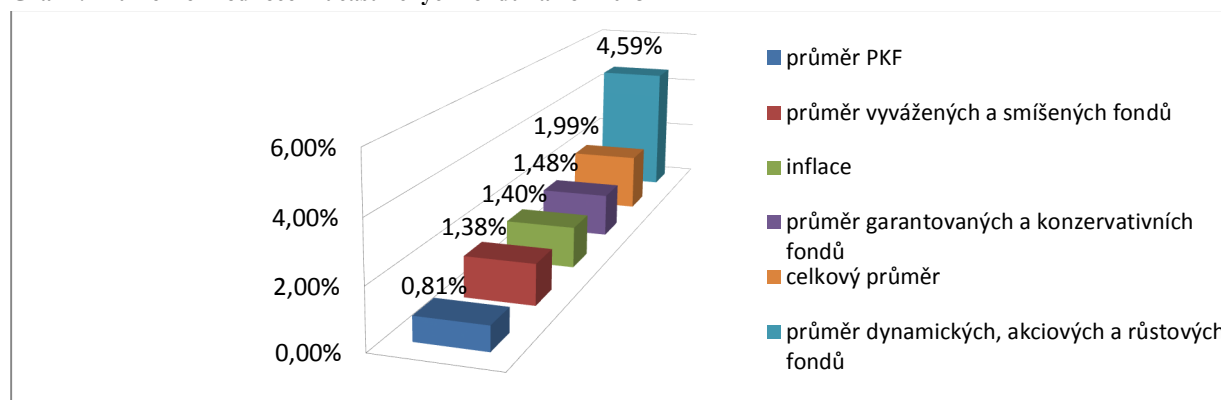
Graf 3: Průměrné zhodnocení důchodových fondů za rok 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Můžete jasně vidět, jakým způsobem se zhodnotily prostředky účastníků za rok 2013, přičemž inflaci překonaly pouze 2 typy fondů. Nejvyššího výsledku podle očekávání dosáhly dynamické fondy s průměrným zhodnocením 2,74%, druhými v pořadí byly vyvážené fondy s 1,83%. Méně potom konzervativní fondy s 0,95% a nejméně fondy státních dluhopisů s průměrným výsledkem 0,7%.

Graf 4: Průměrné zhodnocení účastnických fondů za rok 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

V rámci doplňkového spoření se ještě více projevila možná vyšší výnosnost rizikovějších investičních nástrojů a dynamické fondy jasně vedou s průměrnými hodnotami 4,59%, poté už rozdíly tak značné nejsou. Průměrné zhodnocení garantovaných, spořicí a zajištěných fondů překonalo inflaci s 1,48%. Vyvážené fondy mají průměrný výnos 1,38% a nejnižší mají povinné konzervativní fondy s 0,81%. (www.apfcr.cz, 2014b, výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2. Penzijní společnosti

Oba typy fondů zastřešují jednotlivé penzijní společnosti s jednotnou právní subjektivitou, ovšem ne všechny nabízejí oba typy fondů. Viz následující tabulka. Na začátku roku existovalo 10 penzijních společností, ovšem jejich počet ke konci roku klesl na 9. Došlo a předpokládá se dále, že bude docházet k možnosti spojování společností například kvůli splnění zákonných podmínek o minimálním počtu účastníků.

Novinkou od minulých období je společnost Conseq, která se vždy zabývala spíše zprostředkováním investic do podílových fondů a která nikdy státem dotované produkty nenabízela, ovšem po částečném uvolnění možností investování se také zapojila.

Tabulka 2 Penzijní společnosti v ČR

Penzijní společnosti	2. pilíř	3. pilíř	Transf. fondy
Aegon		X* ¹	x* ¹
Allianz	x	x	x
Axa		x	x
Conseq		x	x* ²
České pojišťovny	x	x	x
České spořitelny	x	x	x
ČSOB	x	x	x
ING		x	x
Komerční banky	x	x	x
Raiffeisen	x	x* ³	x

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, tiskové zprávy jednotlivých společností

*¹ - Společnost Aegon slučuje svá aktiva se společností Conseq ke dni 18. 12. 2013 (www.aegon.cz, 2014)

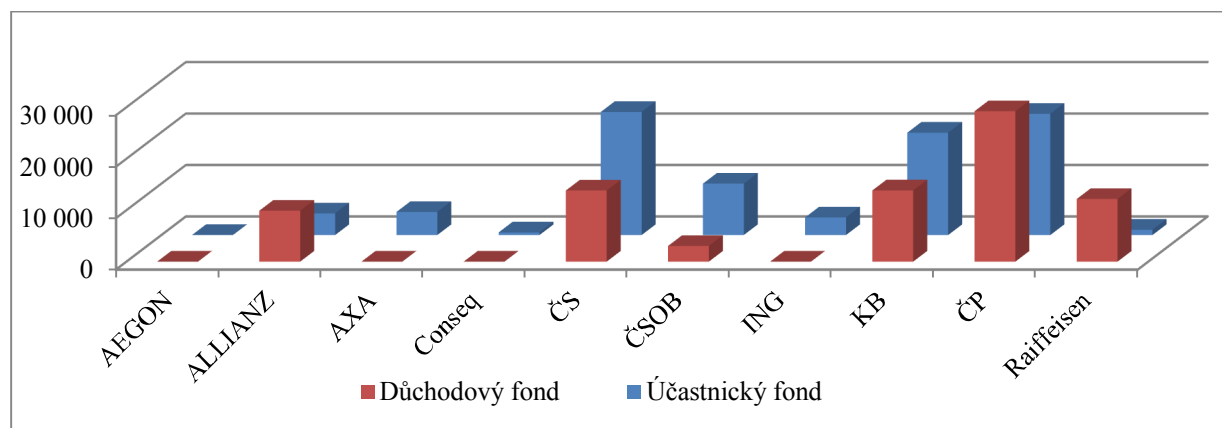
*² – Společnost Conseq začíná nabízet novým účastníkům možnost vstupu do 3. pilíře

*³ - Společnost Raiffeisen pravděpodobně v nejbližší době bude zvažovat sloučení 2. pilíře kvůli nízké účasti účastníků se společností České pojišťovny. (www.mesec.cz, 2014b; tiskové zprávy společností, 2014)

6.2.1. Počet účastníků penzijních společností

V následujícím grafu bude poukázán počet účastníků důchodových a účastnických fondů. V přesnější tabulce potom níže rozebereme konkrétní čísla.

Graf 5: Počet účastníků důchodových a účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Tabulka 3: Počet účastníků transformovaných, důchodových a účastnických fondů za rok 2013

Penzijní společnost	Transformovaný fond	Důchodový fond	Účastnický fond
AEGON	98 325	0	21
ALLIANZ	479 472	9 894	4 205
AXA	412 568	0	4 481
Conseq	0	0	507
ČS	994 144	13 818	23 918
ČSOB	683 944	3 035	9 988
ING	386 940	0	3 428
KB	537 270	13 832	19 890
ČP	1 277 511	29 220	23 552
Raiffeisen	0	12 163	1 037

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

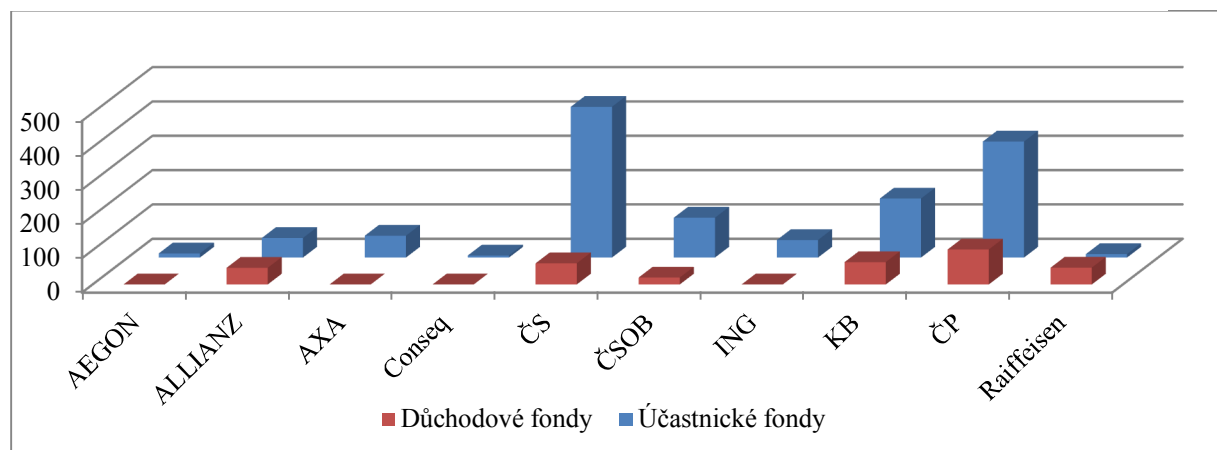
Dlouhodobě nejvyšší zastoupení v transformovaných fondech s pozůstatkem penzijních fondů má společnost České pojišťovny s 1 277 511 účastníky, druhá potom společnost České spořitelny s 994 144 účastníky, třetí společnost ČSOB s 683 944 účastníky následovaná společností Komerční banky s 537 270 účastníky. Další v pořadí je potom společnost Allianz s 479 472 účastníky následovaná společností AXA s 412 568 účastníky. Sedmá v pořadí je potom společnost ING s 386 940 účastníky a nejmenší zastoupení má společnost AEGON, která měla 98 325 účastníků, kteří poté následně převzala společnost Conseq k datu 18. 12. 2013, kdy byla transakce schválena Českou Národní bankou.

Společným prvenstvím jak v důchodových fondech, tak v účastnických fondech se může pochlubit společnost České pojišťovny, která se nachází na čísle 29 220 účastníků, 2. v pořadí je potom společnost Komerční banky s 13 832 účastníky a 3. nejvyšším výsledkem se těsně umístila společnost České spořitelny s 13 818 účastníky. Po nich přicházejí za sebou společnosti podle výsledků Raiffeisen s 12 163 účastníky, Allianz s 9 894 účastníky a ČSOB s 3 035 účastníky.

Mezi účastnickými fondy nejvyššího výsledku dosáhla společnost České spořitelny s 23 918 účastníky, těsně míjená podobným výsledkem 23 552 účastníků od společnosti České pojišťovny. Dalším větším číslem se může pochlubit společnost Komerční banky s 19 890 účastníky, potom ovšem dochází k většímu propadu a další společností je ČSOB s 9 988 účastníky. Další společností je společnost AXA s 4 481 účastníky těsně následovaná společností Allianz s 4 205 účastníky. Následně společnost ING dosáhla 1 037 účastníků, společnost Conseq potom 507 účastníků. Nejméně potom u společnosti AEGON s 21 účastníky. (www.apfcr.cz, 2014b, výroční zprávy společností, 2014)

6.2.2. Objem vlastního kapitálu v penzijních společnostech

Graf 6: Objemy vlastních kapitálů vložených do důchodových a účastnických fondů v milionech CZK za rok 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Tabulka 4: Objemy vlastních kapitálů do transformovaných, důchodových a účastnických fondů v milionech CZK za rok 2013

Penzijní společnost	Transformované fondy	Účastnické fondy	Důchodové fondy
AEGON	5 296	12	X
ALLIANZ	24 831	57	48
AXA	33 410	63,58	X
Conseq	X	6	X
ČS	50 152	439,20	61,65
ČSOB	32 471	116	20
ING	27 378	51	X
KB	35 765	171,89	65,15
ČP	71 385	338	102
Raiffeisen	X	10	49

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

V rámci transformovaných fondů bylo nejvíce vlastního kapitálu vloženo do společnosti České pojišťovny s objemem přes 70 miliard a stává se zde jasným leaderem. Následující společnost České spořitelny dosáhla cifry přes 50 miliard. Následující společnosti už jsou relativně vyrovnané se sestupným pořadím společnosti Komerční banky s objemem s 35, 7 miliardy, společnost AXA s objemem 33, 4 miliardy, společnost ČSOB s objemem 32, 5 miliardy, společnost ING s objemem 27,3 miliardy, společnost Allianz s necelými 25 miliardami a poslední zůstává společnost AEGON s 5,3 miliardami vloženého kapitálu.

U důchodových fondů jasným způsobem dominuje společnost České pojišťovny s objemem vloženého kapitálu 102 milionů, následovaná společností Komerční banky s 65 miliony. Další v pořadí je společnost České spořitelny s objemem 62 milionů. Další společností je Raiffeisen s 49 miliony, předposlední společností je Allianz s 48 miliony a poslední je společnost ČSOB s 20 miliony.

Mezi účastnickými dominuje společnost České spořitelny s 439 miliony vloženého kapitálu, sestupně následovaná společnostmi České pojišťovny s objemem 338 milionů, společnost Komerční banky s 172 miliony, další je společnost ČSOB se 116 miliony, společnost AXA s objemem 64 miliony, poté Allianz s 57 miliony, společnost ING s 51 miliony, společnost AEGON s 12 miliony. Předposlední je společnost Raiffeisen s objemem vloženého vlastního kapitálu 10 milionů a poslední je poté společnost Conseq s 6 miliony vloženého vlastního kapitálu. (www.apfcr.cz, 2014a,b; výroční zprávy společností, 2014)

6.2.3. Výnosnost důchodových fondů

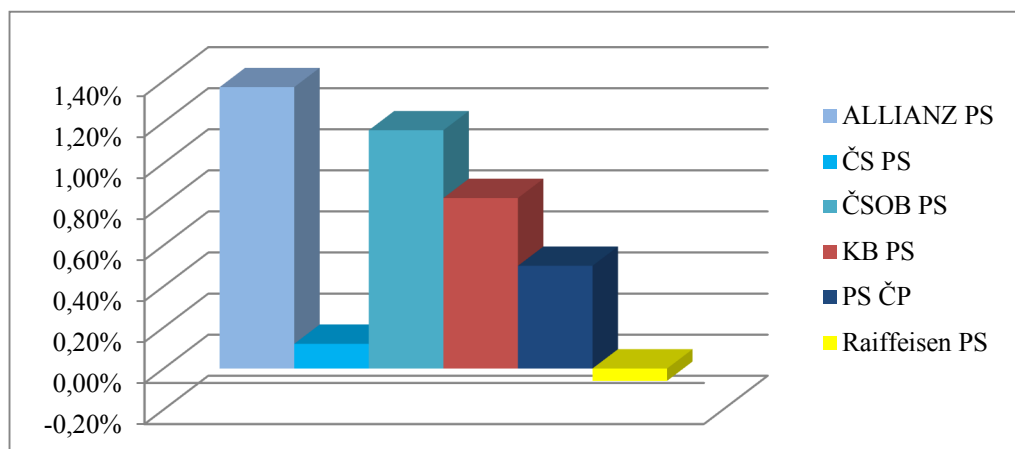
Jak již bylo nastíněno v teoretické části práce, penzijní společnosti musely podle § 44. vytvořit 4 typy fondů s různou alokací jednotek do kapitálových nástrojů.

- ➔ Fondy státních dluhopisů
- ➔ Konzervativní důchodové fondy
- ➔ Vyvážené důchodové fondy
- ➔ Dynamické

(ČR, 2011a)

6.2.3.1. Fondy státních dluhopisů 2. pilíře

Graf 7: Výnos fondů státních dluhopisů za rok 2013

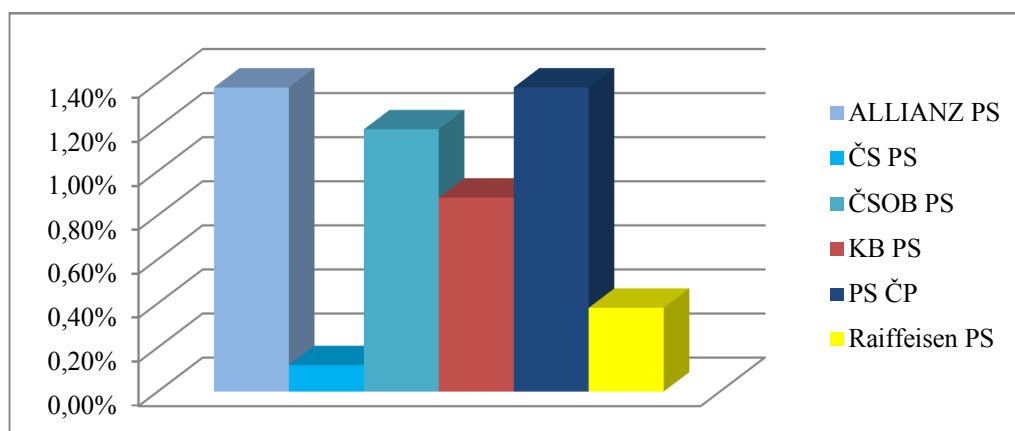

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Nejlepšího zhodnocení dosáhl fond státních dluhopisů od společnosti Allianz, který činil 1,37%. Dále potom společnost ČSOB 1,16% následovaná společností Komerční banky s 0,83%, méně potom společnost České pojišťovny s 0,5%. Na druhé nejhorší pozici se umístila společnost České spořitelny se zhodnocením 0,12% a nejméně se ztrátou potom společnost Raiffeisen s -0,06%. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014)

6.2.3.2. Konzervativní důchodové fondy 2. pilíře

Graf 8: Výnos konzervativních fondů za rok 2013

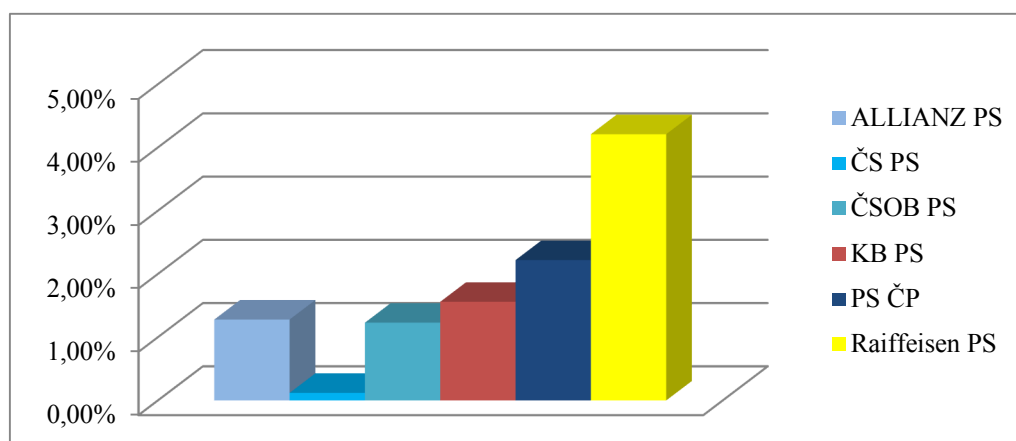

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

V konzervativních fondech máme již o poznání vyrovnanější situaci, přičemž prvenství zde patří společností České pojišťovny s 1,38% a společnosti Allianz se stejným výsledkem. Nižšího výsledku dosáhla společnost ČSOB s 1,19% následovanou společností Komerční banky s 0,88%. Tentokrát druhou nejhorší příčku obsadila společnost Raiffeisen s výsledkem 0,38% a poslední je potom společnost České spořitelny s totožným číslem jako výše a to 0,12%. Bohužel inflaci nepřekonal ani jeden ze zmíněných fondů. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.3.3. Vyvážené důchodové fondy 2. pilíře

Graf 9: Výnos vyvážených fondů za rok 2013

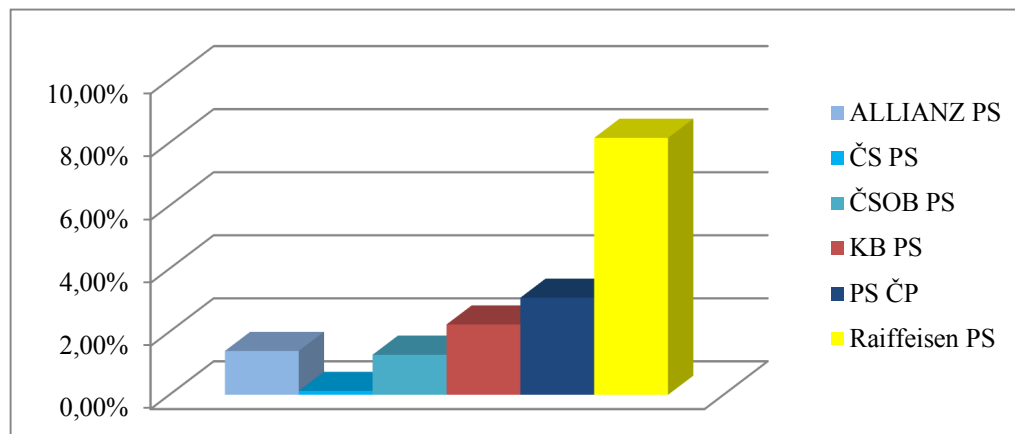

Zdroj: asociace penzijních společností ČR

V tomto bloku se situace otáčí ve prospěch společnosti Raiffeisen s nejvyšším výsledkem 4,21% a vysoce převyšuje výnosy ostatních společností, přičemž společnost České pojišťovny dosáhla 2,22%, společnost Komerční banky s výsledkem 1,56% následovaná společností Allianz s 1,28% a společností ČSOB s 1,19%. Nejnižší číslo obsadila společnost České spořitelny se stejnými výsledky napsanými výše a to 0,12%. Inflaci překonaly pouze 3 fondy. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.3.4. Dynamické důchodové fondy 2. pilíře

Graf 10: Výnos dynamických fondů za rok 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Opět nejvyššího výsledku dosáhla penzijní společnost Raiffeisen se zajímavým výsledkem 8,15% a potom následovaná až společností České pojišťovny s 3,08%, dále potom společností Komerční banky s 2,23%. Nižší výsledek potom má společnost Allianz 1,39% následovaná společností ČSOB s 1,27% a nejnižší příčku opět obsadila společnost české spořitelny s opakovaným výsledkem 0,12%.. Nejvyššího zhodnocení za všechny fondy 2. pilíře za rok 2013 dosáhla společnost Raiffeisen se svým dynamickým důchodovým fondem. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014)

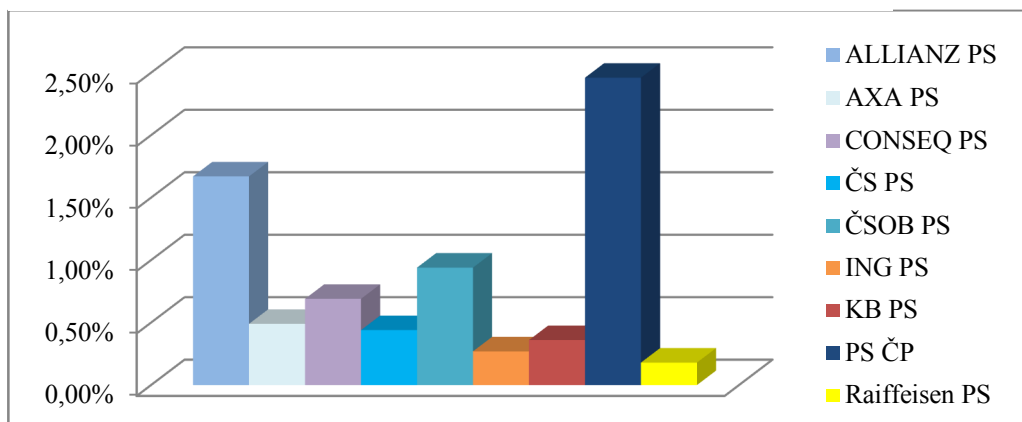
6.2.4. Výnosnost účastnických fondů

U účastnických fondů srovnání není tak jednoznačné, protože každá společnost si může portfolio fondů zvolit podle svého uvážení. Pokusím se tedy porovnat fondy v těchto kategoriích podle rozložení investičních nástrojů (Jílek, 1997)

- ➔ Povinné konzervativní fondy
- ➔ Garantované a konzervativní fondy
- ➔ Vyvážené a smíšené fondy
- ➔ Dynamické, akciové a růstové fondy

6.2.4.1. Povinné konzervativní fondy 3. pilíře

Graf 11: Výnos povinných konzervativních fondů za rok 2013

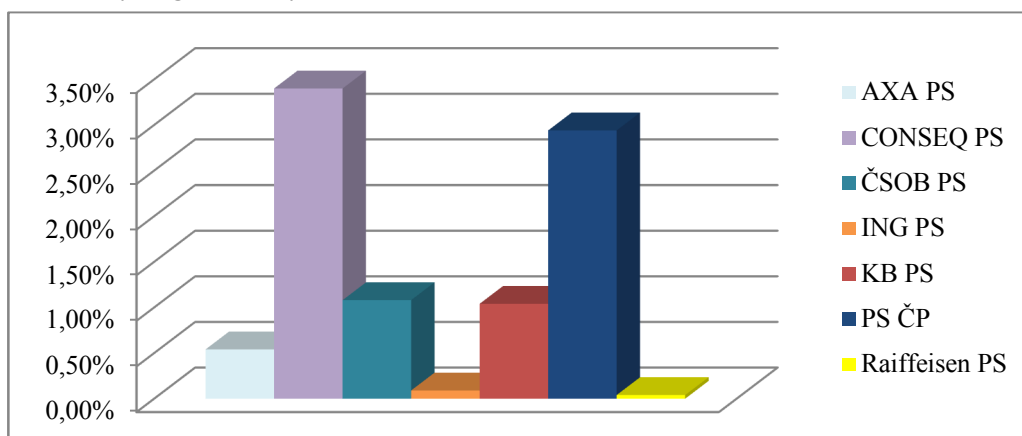

Zdroj: Asociace penzijních společností

Nejlepšího výsledku dosáhla společnost České pojišťovny se zhodnocením 2,46%, potom ještě inflaci překonává společnost Allianz s výnosem 1,44%. Poté následují společnosti ČSOB s 0,94%, Conseq s 0,69%, AXA s 0,49%, Česká spořitelna s 0,44%, Komerční banka s 0,36% a ING s 0,27%. Nejnižšího výsledku dosáhla společnost Raiffeisen se zhodnocením 0,18%. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.4.2. Garantované a konzervativní fondy 3. pilíře

Graf 12: Výnos garantovaných a konzervativních fondů za rok 2013

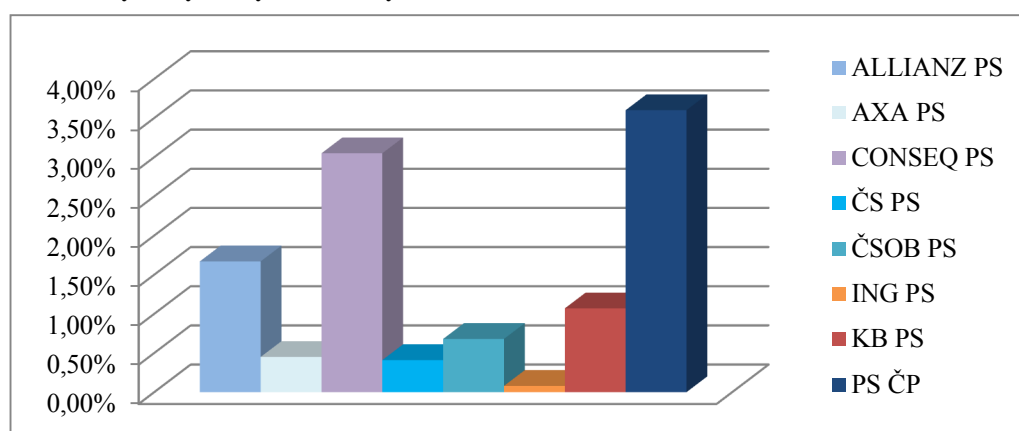

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Nejvyššího výsledku dosáhla společnost Conseq s výsledkem 3,4% a obsadila tím pomyslnou nejvyšší příčku fondů s konzervativní strategií. Druhou společností v pořadí je společnost České pojišťovny s 2,94% a tyto fondy překonaly inflaci. Další v pořadí je společnost ČSOB s 1,08% těsně se společností Komerční banky s 1,04% a dále potom s Axou s výnosem 0,54%. Nejnižší příčky obsadily společnosti ING s 0,09% a Raiffeisen s 0,04%. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.4.3. Vyvážené a smíšené fondy 3. pilíře

Graf 13: Výnos vyvážených a smíšených fondů za rok 2013

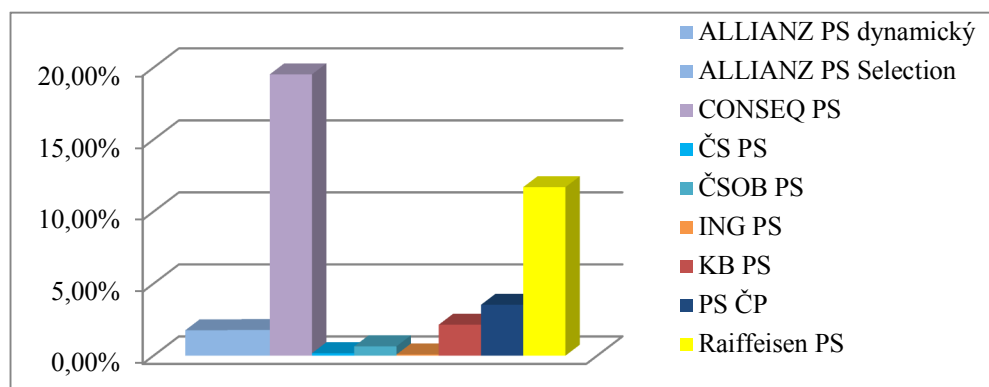

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Nejvyššího výsledku dosáhla společnost České pojišťovny s výnosem 3,6% a dalším v pořadí se potom umístila společnost Conseq s 3,4%, třetí společností je Allianz s 1,67% a pouze tyto tři překonávají inflaci. Další v pořadí je společnost Komerční banky s 1,07% následovaná společností ČSOB s 0,68% a Axou s 0,45%. Další v pořadí je společnost České spořitelny s 0,41% a náš žebříček uzavírá společnost ING s 0,08%. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.4.4. Dynamické, akciové a růstové fondy 3. pilíř

Graf 14: Výnos dynamických, akciových a růstových fondů za rok 2013

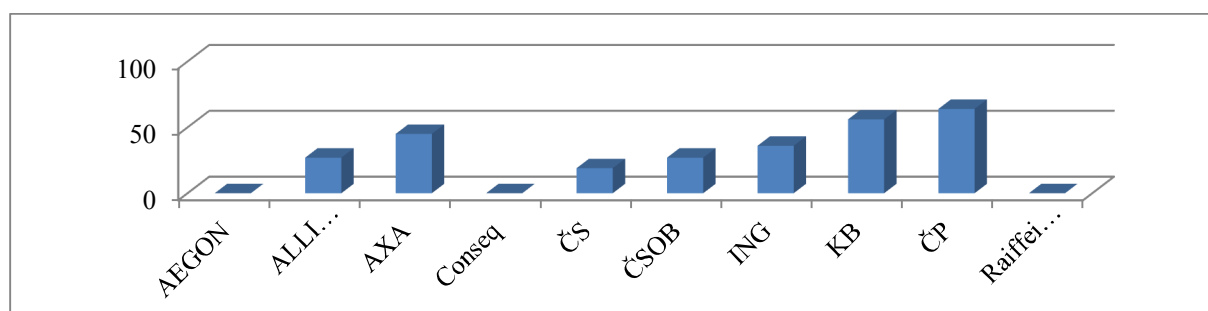
Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Jednoznačně nejvyšší výsledek zaznamenala společnost Conseq s úctyhodným zhodnocením 19,53% a vytvořila tím nejvyšší výsledek v účastnických i důchodových fondech. Další vysoký výsledek zaznamenala společnost Raiffeisen s 11,7% následovaná společností České pojišťovny s 3,53% a Komerční bankou s 2,15%. Další společností je Allianz se svými 2 fondy, které dosáhly výsledků 1,78% a 1,76%. Další společností je ČSOB s 0,65% následovaná Českou spořitelnou s 0,17% a nejnižší výsledek zaznamenala společnost ING s 0,08%. Tím pádem inflaci zde překonalo 6 fondů, což je zatím také nejvyšší číslo. (www.apfcr.cz, 2014b; výroční zprávy společností, 2014; www.czso.cz, 2014a)

6.2.5. Počet vyplacených tzv. předdůchodů

Předdůchod je speciální způsob vyrovnání penzijní společnosti s účastníkem, v případě že splní určité podmínky, nejčastěji pokud má účastník naspořeno minimálně 30% průměrné mzdy a čerpání je určeno maximálně na 5 let před nárokem starobní penze. S přihlédnutím k průměrné mzdě v České republice ke konci roku 2013 kdy činila 25 128 korun CZK musí mít účastník minimálně naspořeno cca 125 000 korun CZK, pokud by uvažoval o pětiletém předdůchodu za nejvýhodnějších podmínek. (www.czso.cz, 2014c)

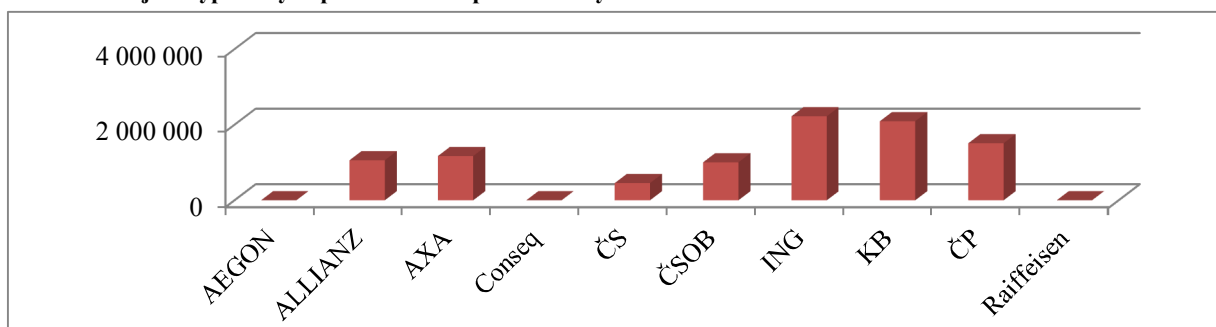
Graf 15: Počet udělených předdůchodů za rok 2013

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

S touto novou možností vyrovnání ještě lidé moc do styku nepřišli, ovšem podle tendencí se dostává postupně do povědomí. U některých společností více, u některých méně. Podle tohoto informací z Asociace penzijních společností nejvíce předdůchodů vyplácí společnost České pojišťovny s výsledkem 64 předdůchodů. V těsném závěsu za ní se umístila společnost Komerční banky s počtem 56 předdůchodů. Třetí v našem žebříčku potom společnost AXA s 45 předdůchody a čtvrtá je společnost ING s 36 sjednanými předdůchody. Stejného počtu dosáhly společnosti Allianz a ČSOB s 27 sjednanými předdůchody. Nižší číslo potom má společnost České spořitelny s počtem 19 předdůchodů a potom u společností Raiffeisen, Conseq a AEGON nedošlo k žádnému. (www.apfcr.cz, 2014a)

Graf 16: Objem vyplacených prostředků na předdůchody za rok 2013 v CZK

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

S objemem se pořadí trochu odlišně, protože první se umístila společnost ING s vyplacenými 2,2 miliony, následovaná společností Komerční banky s objemem přes 2 miliony následovaná Českou pojišťovnou s výsledkem přesahujícím těsně 1,5 milionu, další je AXA s objemem 1,2 milionu, o něco méně má společnost Allianz s částkou přes 1 milion. Další společností je ČSOB s objemem také lehce přes 1 milion. Následující společností Českou spořitelnou bylo vyplaceno pouhých 450 tisíc a společnostmi Conseq, AEGON a Raiffeisen samozřejmě opět nula. (www.apfcr.cz, 2014a)

7. Diskuze

7.1. Vyhodnocení důchodových, účastnických a transformovaných fondů

Nejprve chci opodstatnit naše předpoklady zkoumání a důvody k výběru určitých ukazatelům našeho měření ve spojení s informativním základem z teoretické části práce.

Nejdůležitějším kritériem byl i podle zákona počet účastníků, který podle současných indicií bude nadále představovat problém na celostátní úrovni. Předpoklad daný v prvním znění zákona o důchodovém spoření byl takový, že penzijní společnosti budou mít do konce roku minimálně 50 000 účastníků důchodových fondů. Pokud tedy vezmeme v úvahu našich 6 vstupujících společností, tak by celý sektor měl dosáhnout minimálního výsledku 300 000 účastníků do konce prvního roku. Už v průběhu roku 2013 byla nutná úprava zákona o důchodovém spoření pomocí novely, protože dosažené výsledky ani v nejmenším nesplnily požadované očekávání ze strany vlády České republiky, tak managementu penzijních společností. Doposud nejrozsáhlejší společností je penzijní společnost České pojišťovny, která dosáhla v průběhu jednoho roku 29 220 účastníků v důchodových fondech. Naopak společnost ČSOB, která dosáhla nejnižšího výsledku 3 035 účastníků, bude mít nejspíše v budoucnu problém s takto malým zastoupením. (ČR, 2012; výroční zprávy společností, 2014, www.apfcr.cz, 2014b)

V prvotní legislativě doplňkového spoření byla také zakotvena hranice minimálního počtu účastníků 10 000 do 12 měsíců od založení povinného konzervativního fondu. Pokud bychom porovnali dosažené výsledky 10 společností vstupujících na tento trh, minimální dosažená hranice by měla být alespoň 100 000 účastníků. Vzhledem k tomu, že celý sektor dosáhl „pouhopouhých“ 92 400 účastníků během jednoho roku, musel být také novelizován. Lze prohlásit, že i zde jsou tyto hodnoty diametrálně rozlišné od očekávání a neodpovídají představám zákonodárců o přijetí důchodové reformy. (ČR, 2013; výroční zprávy společností, 2014, www.apfcr.cz, 2014b)

Dalším zkoumaným kritériem je objem vložených prostředků vlastního kapitálu, přičemž pro nás vypovídající hodnotou u účastnických fondů bylo porovnání s penzijním připojištěním z roku 1995, kdy mělo za sebou také rok působnosti. Dále srovnání přírůstku s rokem 2012 u penzijních fondů s rokem 2013 u transformovaných fondů. Podle dosažených a porovnaných čísel objemu kapitálu je opět patrné, že ani účastnické fondy se neshledaly s vysokou poptávkou. Jako s počtem účastníků mají penzijní společnosti povinnost zajistit, aby hodnota majetku v účastnickém fondu po uplynutí 24 měsíců dosahovala nejméně 50 000 000 CZK, čili je dále pravděpodobné, že se budou menší fondy dále slučovat v rámci penzijních společností.

Došlo ke zvýšení průměrného vkladu účastníka do transformovaného fondu, přičemž tento příspěvek v roce 2013 dělal průměrně 568 korun. Došlo tedy k meziročnímu nárůstu o 22%. V porovnání s doplňkovým spořením v roce 2013 byl průměrný příspěvek 749 korun. Kdybychom to porovnali s výsledky transformovaného fondu za rok 2012, došlo k navýšení průměrného příspěvku o 61%. Reforma tedy naučila občany více spořit. (www.cnb.cz, 2014)

Nejvýznamnějším faktorem našeho zkoumání byla výnosnost důchodových a účastnických fondů, které bylo věnováno nejvíce prostoru. Podle většinového názoru občany nejvíce zajímá výnos, potažmo celkové zhodnocení jejich vložených prostředků. Je také pravděpodobné, že čekají právě na výsledky prvního funkčního období a podle nich budou zvažovat vstup do těchto fondů. Díky podrobné analýze jsme se dostali k bližším dosaženým údajům a na základě nich můžeme stanovit reálné zhodnocení v jednotlivých fondech podle investičního zaměření. Pokud bychom brali celý segment 2. a 3. pilíře, tak výsledky nejsou nijak oslnivé. V důchodových fondech bylo dosaženo průměrné zhodnocení 1,56%, v účastnických fondech potom 1,99%. Míra inflace přitom činila 1,4% za rok 2013. Bezpochyby nejzajímavější výsledek potom zaznamenala společnost Conseq, která dokázala ve svém globálním akciovém fondu zhodnotit prostředky úrokem 19,53%. (www.czso.cz, 2014a; www.apfcr.cz, 2014b)

7.2. Vyhodnocení penzijních společností

V dalším zkoumání budeme hledat optimální variantu přípravy na důchod se specifickou penzijní společností, která dosáhla nejlepších možných dílčích výsledků v

různých oblastech naší analýzy. Výsledek bude sestaven z průměrného pořadí v dílčích ukazatelích napříč důchodovými, účastnickými i transformovanými fondy. Vzhledem k faktu, že se společnosti pohybovaly na různém spektru služeb, nebude mít naše měření vypovídající hodnotu o absolutním měřítku na trhu s těmito produkty, ale bude vypovídat o kvalitě správy jednotlivých společností nad započatou činností v jednotlivých aspektech měření. Výsledné průměr dílčích ukazatelů by měl být co nejnižší.

Tabulka 5: Výsledné porovnání dílčích ukazatelů

Penzijní společnost	ÚTF	ÚDF	ÚÚF	VK T	VK D	VK Ú	VDF ST.D	VDF K	VDF V	VDF D	VÚF PKF	VÚF G+K	VÚF V+S	VÚF D+R+A	Před P	Před O	Průměr	POŘADÍ
AEGON	8	XXX	10	8	XXX	8	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	8,50	9
ALLIANZ	5	5	6	7	5	6	1	2	4	4	2	XXX	3	5	5	5	4,33	3
AXA	6	XXX	5	4	XXX	5	XXX	XXX	XXX	XXX	5	5	7	XXX	3	4	4,89	6
Conseq	XXX	XXX	9	XXX	XXX	10	XXX	XXX	XXX	XXX	4	1	2	1	XXX	XXX	4,50	4
ČS	2	3	1	2	3	1	5	6	6	6	6	XXX	6	7	7	7	4,53	5
ČSOB	3	6	4	5	6	4	2	3	5	5	3	3	5	6	6	6	4,50	4
ING	7	XXX	7	6	XXX	7	XXX	XXX	XXX	XXX	8	6	8	8	4	1	6,20	8
KB	4	2	3	3	2	3	3	4	3	3	7	4	4	4	2	2	3,31	2
ČP	1	1	2	1	1	2	4	1	2	2	1	2	1	3	1	3	1,75	1
Raiffeisen	XXX	4	8	XXX	4	9	6	5	1	1	9	7	XXX	2	XXX	XXX	5,09	7

Tabulka 6: Vysvětlivky k výslednému porovnání dílčích ukazatelů

ÚTF	Účastníci transformovaných fondů	VÚF PKF	Výnos účastnických fondů - Povinné konzervativní
ÚDF	Účastníci důchodových fondů	VÚF G+K	Výnos účastnických fondů - Garantované + Konzervativní
ÚÚF	Účastníci účastnických fondů	VÚF V+S	Výnos účastnických fondů - Vyvážené + Smíšené
		VÚF D+R+A	Výnos účastnických fondů - Dynamické + Růstové + Akciové
VDF ST.D	Výnos důchodových fondů - Státní dluhopisy		
VDF K	Výnos důchodových fondů - Konzervativní	VK T	Objem vlastního kapitálu - Transformované
VDF V	Výnos důchodových fondů - Vyvážené	VK D	Objem vlastního kapitálu - Důchodové
VDF D	Výnos důchodových fondů - Dynamické	VK Ú	Objem vlastního kapitálu - Účastnické
		Před P	Předdůchody - počet
		Před O	Předdůchody - Objem

Zdroje pro tabulky 5,6: Vlastní výpočty

- ➔ Kdybych po roce funkce měl shrnout dosažené výsledky, tak zatím nejuniverzálnější společností je penzijní společnost České pojišťovny, která dosáhla velice kvalitních výsledků téměř ve všech dílčích ukazatelích a podle dalších měřítek je i největším správcem transformovaných a důchodových fondů. Právem proto obsadila vítěznou příčku.
- ➔ Druhá penzijní společnost Komerční banky vyniká v oblastech důchodových fondů a tzv. předdůchodech.
- ➔ Třetí je penzijní společnost Allianz, kde dosáhly téměř všechny dílčí ukazatele kvalitních výsledků. Tato společnost má důvěru účastníků již po delší období, kdy také dosahovala vysokých výsledků.
- ➔ Na čtvrtém místě se potom umístily penzijní společnosti ČSOB a Conseq. Penzijní společnost ČSOB dosáhla svého umístění díky dobrým výsledkům ve všech našich zkoumaných parametrech. Naopak společnost Conseq vynikla ve výnosech důchodových a účastnických fondů, kde dosáhla i maxima ze všech konkurenčních společností. Bohužel neměla tak velkou účastnickou základnu, ale podle mého názoru se tato skutečnost rychle změní po dosažených výsledcích za rok 2013 s faktem sloučení se společností Aegon..
- ➔ Páté místo patří penzijní společnosti České spořitelny, která naopak měla velkou účastnickou základnu, v účastnických fondech dokonce největší, ale naopak dosáhla spíše podprůměrných výsledků ve zhodnocení.
- ➔ Šestá místo patří penzijní společnosti AXA, která měla pouze částečné pokrytí spektra služeb pro své účastníky, dobré výsledky měla pouze v oblasti tzv. předdůchodů.
- ➔ Sedmé místo obsadila společnost Raiffeisen, která už do světa vypustila informaci, že opustí část svého působení v důchodových a účastnických fondech. Myslím si, že plánované sloučení se společností České pojišťovny bude dobrým krokem ke stabilizaci počtu účastníků, ne všichni ale tuto skutečnost ocení, protože v rámci výnosů měla společnost vyšší výsledky než právě penzijní společnost České pojišťovny.
- ➔ Osmou příčku zastává penzijní společnost ING, která působila pouze v účastnických a transformovaných fondech. Navíc dosáhla pouze podprůměrného zhodnocení majetku těchto fondů.
- ➔ Devátým a naším posledním místem vyhodnocení uzavírá penzijní společnost Aegon, se kterou jsme se už prakticky rozloučili, konkrétně v prosinci 2013 po schválení sloučení s penzijní společností Conseq Českou národní bankou.

8. Závěr

Důchodové systémy a problematika spojená s nimi je zajisté velice podstatná pro celkový chod státní ekonomiky. Podle zákona o státním rozpočtu České republiky z roku 2013 tvoří z pohledu zastoupení náklady na vyplácení důchodů největší část tzv. mandatorních výdajů a to dokonce z necelé jedné třetiny. Z tohoto hlediska se stává kvalitní důchodový systém s přebytkovou činností jedním z prvořadých cílů ekonomů i vlád. Touto problematikou se zabývalo již mnoho studií, které se relativně shodují v následujících bodech, ke kterým na našem území dochází.

Prvním z nich je stárnutí populace do jisté míry způsobené nižší četností přirozeného přírůstku obyvatelstva i prodlužujícím se dožitím obyvatelstva. Dalším z nich je nedostatečná příprava obyvatelstva na vlastní důchod nebo špatná alokace prostředků určených na stáří v kapitálových nástrojích často spojovaná i s nedostatečnou informovaností a finanční gramotností obyvatelstva. Všechny tyto faktory způsobují zhoršující se stav důchodového systému v České republice a zároveň i nízké pochopení pro potenciální změny v něm. Vzhledem k dosaženým výsledkům důchodové reformy musíme dojít k závěru, že její aplikace do společnosti nebyla příliš úspěšná.

Zkusím nastínit legislativní kroky, proč tomu tak nejspíše je. Jedním z nejdůležitějších je nemožnost odstoupení z 2. Pilíře a neprůhledné vyplácení dávek pomocí pojišťoven. Dalším krokem je určitě nízká úplata za zprostředkování důchodových a účastnických fondů spojená i s nízkou možností penzijních společností na reklamu a celé promotion. Dalším negativním krokem může být zrušení výsluhové penze u doplňkového spoření spojené s uvolněním podmínky nezápornosti i s celkovým průměrným snížením státní podpory u 3. pilíře. Svou roli určitě hraje i nízké zhodnocení vložených prostředků a jejich nízká likvidita.

Zároveň musím uvést pozitiva, která rozšíření o 2. a 3. pilíř nabídla. Mezi nejpodstatnější lze považovat částečnou děditelnost zaplaceného pojistného za sociální pojištění a vyšší možnosti zapojení dle individuálních přání a názorů občanů. Pro určité skupiny obyvatel hraje svou roli možnost diferenciací penzijních dávek podle výše příjmů, dosaženého vzdělání, pohlaví atd. Nabídka vyšší efektivity prostředků spojená s vyššími výnosy v čase díky složenému úročení by mohla také být považována jako pozitivní krok.

Na základě poznatků uvedených výše spojených ještě s legislativními kroky jasně docházím k faktu, že důchodová reforma nebyla dobře nastavena a její přijetí nebylo pozitivně národem přijato, o čemž svědčí i dosažené výsledky v důchodových, účastnických a svým způsobem i transformovaných fondech. Ani částečné uvolnění prodeje důchodového spoření v zásadě nepodpořilo vyšší počty účastníků.

Do budoucna se nejspíše chystá další legislativní změna systému a i podle názorů zástupců vlády směřují tendence k ukončení důchodových fondů hlavně kvůli nízkému zájmu potenciálních účastníků. Ovšem předpokládám, že to určitě nebude definitivní zastavení úprav vedoucí k celkové lepší propracovanosti českého důchodového systému.

Podle celý vyspělý svět řeší a bude řešit demografické změny společnosti a nastavuje tomu i důchodové systémy. Osobně považuji proběhlou důchodovou za mezistupeň dalšího vývoje. Jaká situace nastane do budoucna se zmiňovanými fondy nedokáži odhadnout, ovšem po roce funkce předpokládám zvýšené úsilí penzijních společností do dalších let, aby byly splněné zákonné podmínky, a hlavně, aby lidé měli v povědomí, že na našem území jsou silné, výkonné a rozrůstající se penzijní společnosti.

Účastnickým fondům se přisuzuje budoucí generace dobrovolného penzijního spoření podporovaného státem na našem území a já jsem s tímto názorem také ztotožněn. Bude jen otázka času, kdy účastníci transformovaných fondů dají přednost dlouhodobějšímu vyššímu výnosu před variantou jistějších nezáporných kapitálových nástrojů, a spíše budou přecházet do účastnických fondů. Předpokládám, že tyto transakce budou podporovat i penzijní společnosti.

Na základě analyzovaných faktů a hodnot docházím k závěru, že zapojení do důchodového fondu potažmo 2. pilíře je určeno pouze pro některé vybrané skupiny občanů žijících na našem území a ve spojitosti se svou osobou jsem došel k názoru, že do této skupiny nepatřím. A vzhledem k nejisté budoucnosti a dalším faktorům daných hlavně v samotném nastavení systému si troufnu říci, že občanů se stejným názorem bude většina. Pokud už by k tomu mělo dojít, tak si myslím, že bych se nejspíše zapojil skrze penzijní společnost České pojišťovny vzhledem k její nejsilnější pozici na trhu.

Spíše bych uvažoval nad zapojením do účastnického fondu a to konkrétně skrze penzijní společnosti České pojišťovny a nebo Conseq. Splnění limitů počtu účastníků je zde

mnohem pravděpodobnější než v důchodových fondech a tím tato oblast dostává pro občany České republiky lepší vzezření. Penzijní společnost Conseq bych preferoval především kvůli vysokým výnosům.

Pokud bych byl v situaci, že jsem účastníkem transformovaného fondu, tak bych nejspíše byl spokojený pod správou penzijní společnosti Allianz, protože dosahuje dlouhodobě nejvyššího zhodnocení na poli penzijních fondů, anebo společnosti České pojišťovny, která se řadí s výnosy na podobnou úroveň. Nejspíše bych ale stejně uvažoval nad přechodem do účastnického fondu, protože nejspíše z dlouhodobějšího hlediska bude dosahovat vyšších výnosů než transformované fondy. Následné uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření by potom bylo se společností uvedenou výše.

Summary

Bakalářská práce „Důchodové spoření a doplňkové penzijní spoření v rámci důchodového systému České republiky“ se zabývá možnostmi a efektivností přípravy na penzi v České republice, vývojem a nastavením systémů k dosažení čerpání prostředků v důchodovém věku, principy jasně vyplývajících z legislativy a jejich praktickým využíváním v reálném životě. Práce je rozdělena na 2 části, kde první teoretická část odkrývá základní poznatky o problematice důchodového systému daného legislativou a ve druhé části je zaměřena na praktické zaměření a jeho dosažené výsledky pro běžné občany. Práce porovnává dosažené výsledky penzijních společností a výsledky důchodových, účastnických a transformovaných fondů v prostoru na českém finančním trhu i čase. Na konci je zhodnocení úspěšnosti přijetí důchodové reformy s počátkem 1. 1. 2013 v číslech a zodpovězení otázek z toho vyplývajících.

Klíčová slova: důchodová reforma, 2. a 3. pilíř, Penzijní spoření, Doplňkové penzijní spoření,

Summary

Bachelor thesis " Retirement savings and additional pension savings in the pension system in the Czech Republic" deals with the possibilities and efficiency of preparation for retirement in the Czech Republic, the development and adjustment of systems to achieve the drawdown of funds in the retirement age , the principles clearly arising from legislation and their practical use in real life. The work is divided into two parts the, first part reveals the basic theoretical knowledge about the pension system of the legislation and in the second part focuses on practical orientation and its achievements to ordinary citizens. The work compares the results of pension companies and pension results, participatory and transformed funds in the area of the Czech financial market and time. At the end of the evaluation of the success of the adoption of pension reform with the beginning of the first 1, 2013 in numbers and answering questions from the resulting.

Keywords: pension reform, 2nd and 3rd pillar , pension savings , pension additional savings

Seznam použitých zdrojů a literatury

- [1] a Bezděk. (2000). *Penzijní systémy obecně i v kontextu české ekonomiky (současný stav a potřeba reform)* - I. Díl. Praha: Česká národní banka
- [2] b Bezděk. (2000). *Penzijní systémy obecně i v kontextu české ekonomiky (současný stav a potřeba reform)* - II. Díl. Praha: Česká národní banka
- [3] Hamerníková a kol., B. (1996). *Veřejné finance*. Praha: Victoria publishing
- [4] Jílek, J. (1997). *Finanční trhy*. str. 90 – 93. Praha: Grada Publishing s.r.o.
- [5] Kahoun, V. (2008). *Vybrané kapitoly z pojišťovnictví*. str. 46. Praha: Triton
- [6] Musílek, P. (2011). *Trhy cenných papírů*. Str. 549. Praha: Ekopress s.r.o.
- [7] Spěváček a kol. (2002). *Transformace české ekonomiky: politické, ekonomické a sociální aspekty*. Praha: Linde s.r.o.
- [8] Švarcová, J. (2000). *Ekonomie: Stručný přehled*. Zlín: CEED s.r.o.
- [9] Rektořík a kol. (2002) *Ekonomika a řízení: Odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress s.r.o.
- [10] Koschin, F., Fiala, T., Kačerová, E., Krebs, V., Langhamrová, J. (2004). *Co s ekonomickými důsledky stárnutí naší populace?* Praha: KDEM VŠE
- [11] (ČR, 1995) - Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
- [12] (ČR, 2011 a) - Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření
- [13] (ČR, 2011 b) - Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém spoření
- [14] (ČR, 2012) - Zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky za rok 2013
- [15] (ČR, 2013) - Novela zákona č. 241/2013 Sb., pozměňující z největší části zákon důchodové spoření a doplňkové spoření

Seznam Internetových zdrojů

- [16] a Asociace penzijních společností ČR. (2014) *Komentář k vybraným obchodním a ekonomickým výsledkům trhu za 4. čtvrtletí 2013*. © 2009-2014 Asociace penzijních společností ČR. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/komentare-dane/komentar-k-vysledkum-za-rok-2013>
- [17] b Asociace penzijních společností ČR. (2014). *Vybrané ekonomické ukazatele penzijních společností za 4. kvartál 2013*. © 2009 Asociace penzijních společností ČR. Dostupné z: http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/ekonomicke-ukazatele-penzijnich-fondu-apf-cr-za-rok-2013/_files/ekonomicke-ukazatele-v-r-2013-4-ctvrtleti.xls
- [18] Česká správa sociálního zabezpečení. (2014). *Předdůchody: Dávky ze 3. pilíře*. © 1991 Česká správa sociálního zabezpečení. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/casopis-narodni-pojisteni/archiv-vydanych-cisel/clanky/predduchody_%E2%80%93_davky_ze_iii._pilire.htm
- [19] a Český statistický úřad. (2014). *Míra inflace za rok 2013*. © 1997 Český statistický úřad. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace
- [20] b Český statistický úřad. (2014). *Projekce obyvatelstva České republiky: 2013*. © 1997 Český statistický úřad. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A6003061EE/\\$File/402013u.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A6003061EE/$File/402013u.pdf)
- [21] c Český statistický úřad. (2014). *Průměrná mzda v ČR za rok 2013*. © 1997 Český statistický úřad. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz031114.docx>
- [22] Finance media a.s. (2014). *Daňová úleva z 3. pilíře od 2013*. © 2009 Finance media a.s. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/kalkulacky-a-aplikace/danova-uspora-penzijnihoprijisteni/>
- [23] Fincentrum.cz. (2014). *Jak stoupá deficit důchodového účtu*. © 2006 – 2014 Fincentrum a. s. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/jak-stoupa-deficit-duchodoveho-uctu/>
- [24] a Mesec.cz (2014). *Sloučení Reiffeisen s Českou pojišťovnou*. © 1998 – 2014 Měšec.cz. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/aktuality/raiffeisen-opousti-penzijni-trh-klienty-dostane-ceska-pojistovna/>

- [25] b Mesec.cz. (2014). *Sociální pojištění*. © 1998 – 2014 Měšec.cz. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>
- [26] Ministerstvo financí ČR. (2014). *Počet a struktura účastníků* © 2003-2014 Ministerstvo financí ČR. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/penzijni_spolecnosti/ps_ukazatele_tab05.html
- [27] Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2014). *Důchodová reforma*. © MPSV ČR 2011. Dostupné z: <http://duchodovareforma.mpsv.cz/cs/3>
- [28] Penzijní společnost Aegon. (2014). *Penzijní společnost Aegon bude Conseq*. © 2013 Aegon. Dostupné z: http://www.aegon.cz/cs/Domu/o_nas/Novinky/Tiskove-zpravy/PS-Aegon-bude-Conseq/
- [29] Podnikatel.cz. (2014). *Tři pilíře penzijního spoření*. © 2007 – 2014 Podnikatel.cz. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/specially/duchodova-reforma/tri-pilire-penzijniho-sporeni/>
- [30] Urbánek, V. (2000). *Komentář k vývoji penzijních připojištění ve 4Q12: počet smluv přesáhl 5 miliónů*. © 2000 - 2014 Kurzy.cz, spol. s r.o. Dostupné z: <http://zpravy.kurzy.cz/347568-apf-komentar-k-vyvoji-penzijnich-pripojisti-ve-4q12-pocet-smluv-presahl-5-milionu/>
- [31] Výzkumný ústav práce a sociálních věcí ČR, Oddělení knihovnicko-informačních služeb. (2014). *Změny důchodových systémů ve vybraných zemích světa: projekt Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech*. © 2007 Výzkumný ústav práce a sociálních věcí ČR. Dostupné z: http://www.vupsv.cz/sites/File/prispevky/duchod_systemy_rijen-2012.pdf

Seznam grafů

Graf 1: Počet účastníků 2. a 3. pilíře v kvartálech 2013	27
Graf 2: Vlastní kapitál v účastnických a důchodových fondech v milionech CZK	28
Graf 3: Průměrné zhodnocení důchodových fondů za rok 2013	30
Graf 4: Průměrné zhodnocení účastnických fondů za rok 2013	30
Graf 5: Počet účastníků důchodových a účastnických fondů	32
Graf 6: Objemy vlastních kapitálů vložených do důchodových a účastnických fondů v milionech CZK za rok 2013	34
Graf 7: Výnos fondů státních dluhopisů za rok 2013	36
Graf 8: Výnos konzervativních fondů za rok 2013	36
Graf 9: Výnos vyvážených fondů za rok 2013	37
Graf 10: Výnos dynamických fondů za rok 2013	38
Graf 11: Výnos povinných konzervativních fondů za rok 2013	39
Graf 12: Výnos garantovaných a konzervativních fondů za rok 2013	39
Graf 13: Výnos vyvážených a smíšených fondů za rok 2013	40
Graf 14: Výnos dynamických, akciových a růstových fondů za rok 2013	41
Graf 15: Počet udělených předdůchodů za rok 2013	42
Graf 16: Objem vyplacených prostředků na předdůchody za rok 2013 v CZK	42

Seznam tabulek

Tabulka 1: Státní příspěvek na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření v čase (v CZK)	14
Tabulka 2 Penzijní: společnosti v ČR	31
Tabulka 3: Počet účastníků transformovaných, důchodových a účastnických fondů za rok 2013	32
Tabulka 4: Objemy vlastních kapitálů do transformovaných, důchodových a účastnických fondů v milionech CZK za rok 2013	34
Tabulka 5: Výsledné porovnání dílčích ukazatelů	45
Tabulka 6: Vysvětlivky k výslednému porovnání dílčích ukazatelů	45